

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı: Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca yürütülen Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı'nın amacı, Türkiye'de orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörlerdeki katma değeri yüksek ürünlerin ve bu sektörlerin gelişimi için kritik önemi haiz ürünlerin üretimini artırmaktır. Program amacına uygun yatırım projeleri için Ar-Ge, Ticarileşme, Yatırım ve Üretim süreçlerinden ilgili proje başvurusu kapsamında Komite tarafından gerekli ve uygun görülenlerin tamamını kapsayacak şekilde uçtan uca destek sağlanacaktır. Program kapsamında desteklerden yararlanacak yatırımcının, bir veya daha fazla proje paydaşı ile işbirliği yapması beklenir. Başvuru sahibi ile proje paydaşları arasında, paydaşın öncelikli ürünü satın almaya ilişkin iradesi ve niyetini belirttiği uzlaşma protokolü, Program Portalında yayınlanan uzlaşma protokolü ve paydaş beyan formunun doldurulması suretiyle imzalanır. Başvuru sahibi ile Proje Paydaşları arasında, paydaşın öncelikli ürünü satın almaya ilişkin iradesi ve niyetini belirttiği bir Uzlaşma Protokolü imzalanması beklenmektedir. Proje Paydaşının kamu kurum/kuruluşu olması halinde Uzlaşma Protokolü sunulması gerekli olmayıp paydaştan öncelikli ürünü satın alabileceğine ilişkin niyetini gösterir yazı alınması yeterlidir. Ürünün niteliği dolayısıyla nihai tüketim mallarının bir kısmında olduğu gibi çok alıcılı ve parçalı veya sermaye mallarının bir kısmında olduğu gibi süreklilik arz etmeyen talep yapısının bulunması vb. durumlarda proje teklifinde Proje Paydaşı bulunmayabilir. Başvurular iki aşamalı (ön başvuru ve kesin başvuru) olarak alınacak olup Başvuruların yapılacak Program Portalına (e-imza ile erişim için öncelikle T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü nezdinde Yetkilendirme işlemi yapılması gerekmektedir (Halihazırda E-TUYS yetkilendirmesi olan firmalar için Yetkilendirme işleminin yapılması gerekli değildir). Başvurusu yapılan yatırım projelerinin toplam proje büyüklüğü (proje kapsamında öngörülen Ar-Ge ve Yatırım Harcamalarının toplam tutarı) program çağrısında belirtilen tutardan (2019 yılında ilan edilen Makine Sektörü Çağrısı için 10 Milyon TL) daha az olamaz.

2019 yılında ilan edilen Makine Sektörü çağrısı son başvuru tarihi (uzatmalarla birlikte): 06/12/2019

Aşağıdaki bilgiler

- [Mevzuat ve Kaynaklar](#)
- [Program kapsamında belirlenen Orta-Yüksek ve Yüksek Teknoloji seviyeli Öncelikli Sektörler](#)
- [Tanımlar](#)
- [Programın Aşamaları](#)
- [Program kapsamında sağlanan destekler ve teşvikler](#)
- [Daha fazla bilgi ve sorularınız için:](#)

Mevzuat ve Kaynaklar

- [Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Portalı](#)
- [Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Uygulama Esasları Tebliği](#)
- [Öncelikli Ürün Listesi Tebliği](#)
- [Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Bağımsız Değerlendirme Uygulama Usul Ve Esasları Genelgesi](#)
- [Yatırım Teşvik Belgesi İşlemlerinin Elektronik Ortamda Yürütülmesine İlişkin Yetkilendirme Tebliği](#)
- [2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar](#)
- [Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ \(2012/1\)](#)
- [2016/9495 sayılı Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar](#)
- [Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliği \(2019/1\)](#)
- [TÜBİTAK 1511 Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Proje Destek Programı internet sayfası](#)
- [KOSGEB Stratejik Ürün Destek Programı internet sayfası](#)

Program kapsamında belirlenen Orta-Yüksek ve Yüksek Teknoloji seviyeli Öncelikli Sektörler

Program kapsamında Öncelikli Sektörler kapsamında Ar-Ge ve yatırım giderleri desteklenecek olan ürün listeleri tebliğ ile ilan edilmektedir. Şu ana kadar ilk çağrıda desteklenen Makine sektörü özelinde detaylı ürün listesi belirlenmiştir.

- [NACE Rev.2 20 kodlu Kimyasalların Ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı](#)
- [NACE Rev.2 21 kodlu Temel Eczacılık Ürünlerinin Ve Eczacılaşa İlişkin Malzemelerin İmalatı](#)
- [NACE Rev.2 26 kodlu Bilgisayar, Elektronik ve Optik Ürünlerin İmalatı](#)
- [NACE Rev.2 27 kodlu Elektrikli Teçhizat İmalatı](#)
- [NACE Rev.2 28 kodlu Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Ekipman İmalatı](#)
  - [Makine Sektörüne İlişkin Öncelikli Ürün Listesi](#)
- [NACE Rev.2 29 kodlu Motorlu Kara Taşıtı, Treyler \(Römork\) ve Yarı Treyler \(Yarı Römork\) İmalatı](#)
- [NACE Rev.2 30 kodlu Diğer Ulaşım Araçlarının İmalatı](#)
- [NACE Rev.2 3250 kodlu Tıbbi ve Dişçilikle İlgili Araç Gereçler İmalatı](#)

Tanımlar

Tanım	Açıklama
Yatırımcı	Program kapsamındaki yatırım projesini gerçekleştirecek Türkiye’de yerleşik sermaye şirketi
Komite	Bakanlık bünyesinde Bakan onayı ile oluşturulan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Değerlendirme Komitesi
Proje Komisyonu	Program kapsamındaki başvuruların incelenmesi ve destek kararı verilen projelerin izleme sürecinde değerlendirilmesinden sorumlu; projeler hakkında Komiteye bilgi, değerlendirme ve görüş sunan; Bakanlık, bağlı/ilgili kuruluşların personeli ve ihtiyaç görülmesi halinde bağımsız değerlendiricilerden oluşan daimi komisyon
Program Yönetim Ofisi	Program kapsamında desteklenecek yatırım projelerine ilişkin tüm işlemlerin koordinasyonunu sağlamak ve sekreteryaya hizmetlerini yürütmek üzere Bakanlık tarafından görevlendirilen birim
Bağımsız Değerlendirici	Asgari olarak yükseköğretim kurumlarının dört yıllık fakülte ve yüksekokullarından mezun olan; meslek kuruluşu temsilcileri, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38 inci maddesine göre yükseköğretim kurumları tarafından görevlendirilen öğretim elemanları veya alanında en az 5 yıl uzmanlık ve tecrübe birikimi olan kamu kurum/kuruluşlarında görev yapan kişiler
Bağımsız Değerlendirme Raporu	Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında başvuruda bulunan projeler için Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş Bağımsız Danışmanlık Firmalarından biri tarafından Bakanlık tarafından belirlenen formatta hazırlanacak değerlendirme raporu
Bağımsız Danışmanlık Firması	Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında başvuruda bulunan projeler için değerlendirme raporu hazırlanması amacıyla söz konusu Program amaçlarına uygun kriterlere göre Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş firma
Proje Paydaşı	Program kapsamında yatırımı gerçekleştirecek olan ürünü satın almak niyetiyle yatırımcıyla iş birliği yapan kamu kurum/kuruluşu veya Türkiye’de yerleşik orta veya büyük ölçekli işletme
Katma Değer Tutarı	Proje kapsamında yapılan yatırım sonucunda üretime geçen tesise özel olarak Program Portalından yayımlanan katma değer formunun doldurulması suretiyle yıllık bazda hesaplanan tutar

Programın aşamaları

- [Ön Başvuru](#)
- [Kesin Başvuru](#)
- [Başvuruların Değerlendirilmesi](#)
- [Destekleme](#)

Aşama	Açıklama
Ön Başvuru (2019 yılı İlk Çağrısı Ön Başvuru Son Tarihi: 6 Aralık 2019)	<ul style="list-style-type: none"> Belirlenen Öncelikli Ürün Listesindeki ürünlerin, üretilmesine yönelik yatırım projeleri için ön başvurular toplanır.<ul style="list-style-type: none"> Güncel çağrı planında Makine Sektörü için belirlenen öncelikli ürünlerin listesi yayınlanmıştır. Başvurusu yapılan yatırım projelerinin toplam proje büyüklüğü (proje kapsamında öngörülen AR-GE ve yatırım harcamalarının toplam tutarı) 10 Milyon TL'den daha az olamaz. Ön Başvuru aşamasında gerekli belgeler Çağrı Planında yayınlanır.<ul style="list-style-type: none"> Program Portalından (E-TUYS) başvuru yapabilmek için öncelikle Dokümanların Yatırım Teşvik Belgesi İşlemlerinin Elektronik Ortamda Yürütülmesine İlişkin Yetkilendirme Tebliği uyarınca Yetkilendirme işleminin tamamlanması gerekmektedir. Halihazırda E-TUYS yetkilendirmesi olan firmalar için Yetkilendirme işleminin yapılması gerekli değildir.
Kesin Başvuru (2019 yılı İlk Çağrısı Bağımsız Değerlendirme Raporunun Teslimi için Son Tarih: 21 Ocak 2020)	<ul style="list-style-type: none"> Ön başvuru sonrasında Kesin Başvuru yapmaya davet edilen firma, Çağrı Planlarında öngörülen takvim dâhilinde, Proje Fizibilitesi ve Bağımsız Değerlendirme Raporunun yanı sıra Program Portalında yayınlanacak diğer bilgi ve belgeler ile kesin başvurusunu tamamlar.<ul style="list-style-type: none"> Proje Fizibilitesi formatı: https://www.hamle.gov.tr/Files/dokumanlar/Proje%20Fizibilitesi%20Raporu%20Format%C4%B1.pdf Bağımsız Değerlendirme Raporu Bakanlık tarafından atanan yetkilendirilmiş bağımsız danışmanlık firması tarafından hazırlanacaktır. Bağımsız Değerlendirme Raporu hazırlanırken Bağımsız Danışmanlık Firması tarafından yatırımcı firmanın yerinde inceleme yapılacaktır.<ul style="list-style-type: none"> Bağımsız Danışmanlık Firmasına hizmet bedeli olarak 42.500 TL + KDV ödenecek olup hizmet bedeli için destekten yararlanma imkânı bulunmaktadır:<ul style="list-style-type: none"> Destek tutarı:<ul style="list-style-type: none"> KOBİ'ler için KOSGEB tarafından: 42.500 TL Büyük Ölçekli İşletmeler için TÜBİTAK tarafından (eğer TÜBİTAK desteği öngörülmüşse): 30.000 TL
Başvuruların Değerlendirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> Kesin başvurusu öngörülen takvim içerisinde eksiksiz tamamlanan projeler Komite tarafından değerlendirmeye tabi tutulur.<ul style="list-style-type: none"> Değerlendirme kriterleri:<ul style="list-style-type: none"> Ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayabilme Ülkemizde üretim kapasitesi yetersiz olan ürünlerde arz güvenliğini sağlayabilme Ülkemizin teknoloji açığı olan alanlarda teknoloji kapasitesini geliştirme

Aşama	Açıklama
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dış ticaret açığı verilen alanlarda ithalat bağımlılığını azaltma ▪ Yüksek katma değerli olma ▪ Ülkemizde üretimi olmayan yeni nesil teknolojiler kullanılarak üretim yapılmasını sağlayabilme ▪ Farklı sektörlerde ülkemize rekabet gücü kazandırabilme, ▪ Etkileşimde olduğu sektörlerde teknolojik dönüşümü hızlandırma ve bu sektörlerin gelişimine katkı sağlayabilme ▪ Yenilikçi ve Ar-Ge'ye dayalı yatırım olma ▪ Cari işlemler dengesini olumsuz etkileyen ve hammadde sıkıntısı yaşanan sektörlerde gerçekleştirilecek yüksek katma değerli işlenmiş ürünlerin üretimine yönelik yatırım olma, ▪ Ülkemizin hammadde potansiyelinin değerlendirilmesine olanak sağlayan entegre üretime yönelik yatırım sağlıyor olma, ▪ Proje paydaşının uzlaşma protokolü sunarak projeye dahil olması veya ürünün niteliği dolayısıyla nihai tüketim mallarının bir kısmında olduğu gibi çok alıcılı ve parçalı veya sermaye mallarının bir kısmında olduğu gibi süreklilik arz etmeyen talep yapısının bulunması gibi nedenlerle bir proje paydaşının projeye dahil edilemediği durumda proje kapsamında öngörülen standart ve spesifikasyonlara göre üretilecek ürünün yeterli pazar potansiyeline sahip olması <ul style="list-style-type: none"> • Eş-zamanlı ve Çok Boyutlu Değerlendirmeler: Aşağıda belirtilen inceleme ve değerlendirmeler, Bakanlıkça öngörülen takvim çerçevesinde eş zamanlı ve koordineli olarak yürütülür.<ul style="list-style-type: none"> ○ TÜBİTAK değerlendirmesi:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proje konusu ürünün üretilebilmesi için AR-GE gereksinimi olduğu durumlarda; ilgili TÜBİTAK destek programı kapsamında, öngörülen yatırım planı çerçevesinde ürünün üretilmesinin teknik yönden mümkün olup olmadığının tespitini de kapsayacak şekilde AR-GE projesi değerlendirme süreci işletilir. TÜBİTAK tarafından AR-GE desteği sağlanabilecek projeler, program yönetim ofisine bildirilir. Komite, TÜBİTAK'ın olumlu görüş verdiği projelerden bir kısmı veya tamamı için AR-GE desteği kararı alabilir.<ul style="list-style-type: none"> • Kesin başvuru süresi içerisinde AR-GE ihtiyacı bulunan firmaların ilgili TÜBİTAK destek programı kapsamında AR-GE sürecine ilişkin başvuru formlarını eksiksiz tamamlamaları gerekmektedir. Projelerin AR-GE kısmı için öngörülen tamamlama süresi ek süreler (süre uzatımı) dahil 36 aydan fazla olamaz. İlgili TÜBİTAK destek programına ilişkin detaylar, çağrı duyurusu sayfasının ilgili dokümanlar kısmında kesin başvuru süreci başlamadan önce duyurulacaktır. ▪ TÜBİTAK'ın AR-GE desteği sağlamayı uygun bulmadığı projeler için TÜBİTAK destekleri Komite tarafından tanımlanamaz. Ancak Komite, ihtiyaç duyulan AR-GE faaliyetlerinin yatırımcı firmanın kendi kaynaklarıyla yürütüleceğinin taahhüt edilmesi kaydıyla Program kapsamındaki diğer destek unsurlarının kullanılmasına karar verebilir.

Aşama	Açıklama
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ AR-GE'ye ihtiyaç olmaksızın salt yatırımın gerekli olduğu veya AR-GE faaliyetinin sadece tamamlayıcı veya geliştirici mahiyette yapılmasının öngörüldüğü özel durumlarda projenin yatırım kısmı için başvurusu yapılan ürünün teknolojik hazırlık seviyesinin, ürünün ve firmanın teknik açıdan üretime hazır olup olmadığının, öngörülen proje planlaması çerçevesinde yapılacak yatırım faaliyetleriyle ürünün üretilmesinin teknik yönden mümkün olup olmadığının tespiti için TÜBİTAK tarafından inceleme yapılır. ○ KOSGEB değerlendirme:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Yatırımcı firmanın KOBİ olması durumunda, projenin yatırım kısmı için Stratejik Ürün Destek Programı kapsamında talep edilen bilgi ve formların sağlanacak desteklere hak kazanma açısından eksiksiz ve hatasız olarak tamamlanmış olması gerekir. Bu durum KOSGEB tarafından incelenir.<ul style="list-style-type: none"> • Kesin başvuru süresi içerisinde, KOBİ vasfı taşıyan ve bir veya daha fazla sayıda Proje Paydaşı ile uzlaşma protokolü sunan firmalardan, KOSGEB Stratejik Ürün Destek Programı kapsamındaki desteklere de başvurmak isteyen firmaların, öngörülen yatırım faaliyetlerinin net olarak ayrıştırılabilen bir kısmı için KOSGEB Stratejik Ürün Destek Programı kapsamındaki başvuru formlarını eksiksiz tamamlamaları gerekmektedir. Yatırımın KOSGEB desteklerinden yararlanması talep edilen kısmı için öngörülen tamamlama süresi 8 ila ek süreler (süre uzatımı) dahil 36 ay arasında olmak zorundadır. Stratejik Ürün Destek Programına ilişkin detaylar, çağrı duyurusu sayfasının ilgili dokümanlar kısmında kesin başvuru süreci başlamadan önce duyurulacaktır. • Komite, KOSGEB tarafından sağlanacak destek kalemleri ve miktarlarını, ilgili mevzuatın belirlediği sınırlar çerçevesinde belirleyebilir. Komitenin aldığı destek kararı, KOSGEB tarafından kendi ilgili mevzuatı çerçevesinde ayrı bir değerlendirme yapılmaksızın uygulanır.<ul style="list-style-type: none"> ○ KOSGEB desteklerinin Komite tarafından tanımlanması için başvuruda bulunacak KOBİ'lerin, KOSGEB tarafından desteklenen sektörlerde faaliyet göstermesi, program başvurusundan en az 1 yıl önce kurulmuş olması ve Proje Paydaşı ile işbirliği yapması şartı aranır. ○ Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü değerlendirme:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Başvuruların Proje Bazlı Yatırım Teşviklerinden veya Yatırım Teşvik Sistemi kapsamında Stratejik Yatırımlar kapsamında devlet desteklerinden yararlandırılması noktasında değerlendirmeye tabi tutulabilmesi için ilgili mevzuat kapsamında talep edilen bilgi ve formlar yatırımcı tarafından temin edilir. Proje komisyonları tarafından Bakanlık tarafından sağlanabilecek devlet desteklerine ilişkin inceleme ve değerlendirme yapılarak görüş oluşturulur.

Aşama	Açıklama
Destekleme	<ul style="list-style-type: none"> • Destek Kapsamını anlatan gösterim: http://www.hamle.gov.tr/Home/DestekKapsami • Komite, destekleme kararı verilen projeler için hangi destek unsurlarının tanımlanacağına ve ilgili mevzuatta yer alan sınır ve koşullar çerçevesinde kalmak kaydıyla destek unsurlarının miktar ve sürelerine, proje süreci boyunca sağlanacak toplam destek tutarına ilgili mevzuat çerçevesinde karar verir.<ul style="list-style-type: none"> ○ Proje kapsamında sağlanacak toplam destek tutarı, proje kapsamında üretilmesi öngörülen ürünü üretmek amacıyla kurulacak yatırım tesisinin üretime geçmesini müteakiben bu tesisin 10 yıl süresince sağlayacağı öngörülen cari yıl fiyatlarına göre hesaplanan Toplam Katma Değer Katkısının %50'sinden ve proje kapsamında yapılması öngörülen AR-GE ve yatırım harcamalarının toplam tutarından fazla olamaz. ○ TÜBİTAK tarafından AR-GE desteklerinden yararlandırılmaları uygun bulunmayan projeler için Komite tarafından sadece Bakanlık ve/veya KOSGEB desteklerini içeren destek paketi tanımlanabilir. • Ar-Ge Dönemi:<ul style="list-style-type: none"> ○ AR-GE destekleri TÜBİTAK tarafından ilgili TÜBİTAK destek programı çerçevesinde sağlanır.<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program kapsamında aşağıdaki AR-GE harcamalarının KOBİ'ler için %75'i ve diğer firmalar için %60'u karşılanabilecektir:<ul style="list-style-type: none"> • Personel giderleri • Proje personeline ait seyahat giderleri • Alet, teçhizat, yazılım ve yayın giderleri • Malzeme ve sarf giderleri • Yurtiçi ve yurtdışı danışmanlık hizmeti ve diğer hizmet alım giderleri • Üniversiteler ve diğer AR-GE kurum ve kuruluşlarına yaptırılan AR-GE hizmet alım giderleri • Destek personeli, elektrik, gaz, su, bakım-onarım, haberleşme gibi genel proje giderleri ○ Proje kapsamında AR-GE faaliyetinin sadece tamamlayıcı veya geliştirici mahiyette yapılmasının öngörüldüğü özel durumlarda, Komite tarafından uygun görülmesi halinde proje fizibilitesinde sunulan eş zamanlı AR-GE ve yatırım süreçleri takvimi dahilinde olmak kaydıyla AR-GE faaliyetleri tamamlanmadan yatırım süreci desteklerinin sağlanmasına başlanabilir. • Yatırım ve İşletme Dönemi: Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar, ilgili mevzuatları uyarınca, KOSGEB ve/veya TÜBİTAK tarafından da doğrudan desteklenebilir. Bu yatırımlarda, KOSGEB,

Aşama	Açıklama
	<p>TÜBİTAK veya diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından sağlanan desteklerden yararlanılarak gerçekleştirilen yatırım harcamaları, yatırım teşvik belgesine konu yatırımın bütünlüğünün sağlanması kapsamında değerlendirilebilir.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Komite tarafından desteklenmesine karar verilen projeler için tanımlanan yatırım destekleri, varsa AR-GE sürecinin TÜBİTAK destekleri ve/veya yatırımcı firmanın kendi kaynaklarıyla başarıyla tamamlandığının TÜBİTAK tarafından onaylanmasını müteakiben yürürlüğe girer. Yatırıma başlama sürecinde KOBİ vasfını yitiren firmalar için daha önce tanımlanan KOSGEB destekleri uygulanmaz. ○ Proje kapsamında AR-GE faaliyetinin sadece tamamlayıcı veya geliştirici mahiyette yapılmasının öngörüldüğü özel durumlarda, proje kapsamında yapılması hedeflenen yatırımların sadece AR-GE faaliyetinin başarıyla tamamlanması halinde yapılması öngörülen kısmına, AR-GE faaliyetinin başarıyla tamamlandığının TÜBİTAK tarafından onaylanmasını müteakiben başlanır. ○ KOSGEB Stratejik Ürün Desteği (Yatırım Dönemi): KOBİ'lere yatırım sürecinde desteklenmeye esas tutarın %25'i erken ödeme olarak yapılacak ve 5 milyon TL'yi aşmayacak şekilde aşağıdaki destek unsurları için %30 geri ödemesiz, %70 geri ödemeli destek sağlanabilecektir:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Destek unsurları:<ul style="list-style-type: none"> • Makine-teçhizat giderleri • Yazılım giderleri • Personel giderleri • Bilgi transferi giderleri • Test, analiz, kalibrasyon ve referans numune giderleri • Hizmet alımı giderleri ▪ KOSGEB desteklerinden yararlanmaya hak kazanan projelerin paydaşları, KOBİ olmak ve proje süresince yükümlülüklerini yerine getirmek kaydıyla satın alma taahhüdünün yerine getirilmesi halinde KOSGEB tarafından yürütülen KOBİ Finansman Destek Programı hükümleri çerçevesinde finansman desteğinden yararlandırılabilir. ○ Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünce uygulanan Teşvik Sistemleri kapsamında sağlanacak Yatırım ve İşletme Dönemi Teşvikleri: Genel Müdürlük, yatırımcıları projelerine göre 2016/9495 sayılı Karar kapsamında Proje Bazlı Teşviklerden veya 2012/3305 sayılı Karar kapsamında Stratejik Yatırım Teşviklerinden yararlandırabilir.

Aşama	Açıklama
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50 milyon TL'yi aşan sabit yatırım öngören projeler için 2016/9495 sayılı Karar kapsamında Proje Bazlı Teşvikler uygulanabilir. Desteklenmesi uygun görülen yatırım projeleri, Cumhurbaşkanı onayına sunulur ve Cumhurbaşkanı tarafından desteklenmesi uygun bulunan yatırım projeleri için Cumhurbaşkanı kararı yayımlanır.<ul style="list-style-type: none"> • Sağlanan teşvikler için: https://tuys.sanayi.gov.tr/Handlers/DokumanGetHandler.ashx?dokumanId=0fe243ad-e25c-4385-9994-f917a011ebf2 ▪ 2012/3305 sayılı Karar kapsamında Stratejik Yatırım Teşvikleri için: https://tuys.sanayi.gov.tr/Handlers/DokumanGetHandler.ashx?dokumanId=3f7d8252-5168-43ff-b31e-1c9572a5d611

Program kapsamında sağlanan destekler ve teşvikler

- Proje konusu ürünün üretilmesi için Ar-Ge gereksinimi olduğu durumlarda, ilgili TÜBİTAK destek programı kapsamında, öngörülen yatırım planı çerçevesinde ürünün üretilmesinin teknik yönden mümkün olup olmadığının tespitini de kapsayacak şekilde Ar-Ge projesi değerlendirme süreci işletilir. Ar-Ge'ye ihtiyaç olmaksızın salt yatırımın gerekli olduğu veya on birinci fıkra uyarınca Ar-Ge faaliyetinin sadece tamamlayıcı veya geliştirici mahiyette yapılmasının öngörüldüğü özel durumlarda projenin yatırım kısmı için başvurusu yapılan ürünün teknolojik hazırlık seviyesinin, ürünün ve firmanın teknik açıdan üretime hazır olup olmadığının, öngörülen proje planlaması çerçevesinde yapılacak yatırım faaliyetleriyle ürünün üretilmesinin teknik yönden mümkün olup olmadığının tespiti için TÜBİTAK tarafından inceleme yapılır.
- Yatırımcı firmanın KOBİ desteklerinden yararlanmak istemesi durumunda, projenin yatırım kısmı için Stratejik Ürün Destek Programı kapsamında talep edilen bilgileri sunması ve formları doldurması gerekir. Yatırımcı firmanın ve başvurusunun KOSGEB desteklerinden yararlanabilme açısından ilgili mevzuatta belirtilen koşulları karşılama durumu KOSGEB tarafından incelenerek, inceleme sonucu varsa eksik ve/veya hatalı bulunan hususlarla birlikte program yönetim ofisine bildirilir. Başvuruların proje bazlı veya stratejik yatırımlar kapsamında devlet desteklerinden yararlandırılması noktasında değerlendirmeye tabi tutulabilmesi için ilgili mevzuat kapsamında talep edilen bilgi ve formlar yatırımcı tarafından Program Portalı üzerinden yüklenir. Proje komisyonları tarafından Bakanlıkça sağlanabilecek devlet desteklerine ilişkin inceleme ve değerlendirme yapılarak görüş oluşturulur.
- KOSGEB, TÜBİTAK veya diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından sağlanan desteklerden yararlanılarak gerçekleştirilen yatırım harcamaları, yatırım teşvik belgesine konu yatırımın bütünlüğünün sağlanması kapsamında değerlendirilebilir.

Aşama	Başvuru Sahiplerinin Yararlanılabileceği Destek Programları
Ar-Ge Aşaması	TÜBİTAK 1511 Programı
Üretim için Yatırım Aşaması	<ul style="list-style-type: none"> KOBİ sınıfındaki yararlanıcılar için KOSGEB Stratejik Ürün Destek Programı Yatırım Teşvik Belgesi: Aşağıdaki iki opsiyondan biri tercih edilebilir.<ul style="list-style-type: none"> 2012/3305 sayılı Karar kapsamında Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi 2016/9495 sayılı Karar kapsamında Proje Bazlı Teşvik Belgesi (50 milyon TL ve üzeri sabit yatırım öngörülmesi halinde)

TÜBİTAK 1511 Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Proje Destek Programı

Tanımlar:

Tanım	Açıklama
Kuruluş/Firma	Sektör ve büyüklüğüne bakılmaksızın firma düzeyinde katma değer yaratan, Türkiye’de yerleşik sermaye şirketleri
Kuruluş Yetkilisi	Kuruluşu en geniş şekilde temsil ve ilzama yetkili olan kişiyi/kişileri veya bu kişinin/kişilerin TÜBİTAK nezdinde proje sözleşmesinin imzalanması dahil her türlü işlemin yürütülmesine ilişkin kuruluşu TÜBİTAK’a karşı sorumlu kılacak biçimde usulüne uygun olarak yetkilendirdiği temsilcisi/temsilcileri
Proje Yürütücüsü	Destek için başvuru projesinin bilimsel ve teknik olarak yürütülmesinden, ilgili raporların verilmesinden, harcama ve giderlerin desteklenen projenin gereklerine uygunluğundan sorumlu olan, kuruluş yetkilisi adına yazışmaları yapan kuruluş personeli
Proje Mali Sorumlusu	Projeye ilişkin mali raporların proje yürütücüsü ile birlikte destek kapsamına uygun olarak hazırlanmasından, harcamaların, gider belgelerinin ve maliyet hesaplarının doğruluğundan ve mevzuata uygunluğundan kuruluş yetkilisi ve diğer ilgililerle birlikte sorumlu olan ve kuruluştaki çalışan (ayrı bir kişi belirlenmedikçe bu görevi proje yürütücüsü yüklenir) kişi
Grup Yürütme Kurulu (GYK)	Grup faaliyetleri ile ilgili konularda görüş, öneri ve karar oluşturan Teknoloji Gruplarına ve Destekleme Gruplarına ait her bir Yürütme Kurulu
Bağımsız Değerlendirme Raporu	Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında başvuruda bulunan projeler için Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş bağımsız danışmanlık firmalarından biri tarafından Bakanlık tarafından belirlenen formatta hazırlanacak değerlendirme raporu
Ekonomik Fizibilite Raporu	Detaylı pazar araştırması, pazar ve rakip analizleri, müşteri ihtiyaçları vb. hususları içeren ve proje öneri bilgileri formu (AGY111) ile birlikte sunulan rapor

Kimler başvurabilir?

Sektör ve büyüklüğüne bakılmaksızın firma düzeyinde katma değer yaratan, Türkiye’de yerleşik sermaye şirketleri

- Kanuni ve iş merkezi yurtdışında bulunan işletmelerin dar mükellefiyet statüsündeki Türkiye’de yerleşik temsilcilik ve şubeleri ile vakıflar, dernekler ve bunların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, birlikler, şahıs şirketleri ve adi ortaklıklar bu program kapsamında proje başvurusu yapamazlar.

Desteklenen Ar-Ge faaliyetleri:

Destek sağlanacak projelerin aşağıda listelenen aşamalardan tamamını veya bir kısmını içermesi beklenir. Üretim veya üretim altyapısına yönelik yatırım ağırlıklı projeler (tesis ve tezgâh alımı içeren) ile Ar-Ge içeriği bulunmayan faaliyetleri içeren projeler, TÜBİTAK 1511 programı amaçlarına uygun olmadığı için desteklenmez.

- Kavram geliştirme
- Teknolojik/teknik ve ekonomik yapılabilirlik etüdü
- Geliştirilen kavramdan tasarıma geçiş sürecinde yer alan laboratuvar ve benzeri çalışmalar
- Tasarım, tasarım uygulama ve tasarım doğrulama çalışmaları
- Prototip üretimi,
- Pilot tesisin kurulması
- Deneme üretimi ve tip testlerinin yapılması
- Saha testlerinde karşılaşılan tasarım kaynaklı sorunların çözümü faaliyetleri

Proje uygulama süresi:

Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında sunulacak desteklenen projelerde destek süresi Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı çağrı duyurusunda belirtilen proje süresi üst sınırı kadardır.

Destekleme:

Programda bütçe sınırı bulunmamaktadır.

Gider Kalemi	Detaylar	Destekleme Oranı
Personel	<ul style="list-style-type: none"> Program kapsamında desteklenen projelerin faaliyetlerinde görevli personelin giderleri, yararlanıcı Kuruluş tarafından ortalama aylık maliyetle beyan edilir. Proje Personel Ortalama Aylık Maliyeti, ilgili dönemdeki brüt ücretler, SGK işveren payları, SGK işsizlik işveren payları ve varsa ikramiye dikkate alınır.<ul style="list-style-type: none"> 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesine ilişkin Kanunda yer alan “Gelir Vergisi Stopajı Teşviki” ile “Sigorta Primi Desteği”, ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda yer alan Bölgede elde edilen ücretlere ilişkin “Gelir Vergisi İstisnası” ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununda yer alan Bölgede elde edilen ücretlere ilişkin “Gelir Vergisi İstisnası” çerçevesinde kuruluşların Ar-Ge projelerinde çalışan Ar-Ge ve destek personeli	<ul style="list-style-type: none"> KOBİler: %75 Büyük Ölçekli İşletmeler: %60

Gider Kalemi	Detaylar	Destekleme Oranı
	<p>İçin sağlanan destek, teşvik ve istisnalar proje personel maliyetine dâhil edilmez, TÜBİTAK'a beyan edilmez ve desteklenmez.</p> <ul style="list-style-type: none"> Proje kapsamında, destek karar yazısının düzenlendiği tarih veya proje sözleşmesinin yürürlüğe girdiği tarihe kadar 5746 sayılı Kanunda belirtilen destek teşvik ve istisnalardan faydalanılmaması durumunda, proje personelinin maliyetlerinden, bu destek, teşvik ve istisnalar düşürülmeden TÜBİTAK'a beyanda bulunulur. Destek karar yazısının düzenlendiği tarih veya proje sözleşmesinin yürürlüğe girdiği tarihten sonra 5746 sayılı Kanunda belirtilen destek, teşvik ve istisnalardan faydalanılmaması durumunda ise, proje personelinin maliyetlerinden, bu destek, teşvik ve istisnalar, faydalanılmış gibi hesaplanarak bulunan tutar düşürüldükten sonra TÜBİTAK'a beyanda bulunulur. Destek tutarı üst limiti: İlgili dönemde beyan edilen proje personelinin Ortalama Aylık Maliyetinin aşağıda belirtilen sınırlamaların altında olduğu durumlarda, beyan edilen personele ait Ortalama Aylık Maliyeti, desteklemeye esas harcama kapsamının belirlenmesinde dikkate alınır. Proje personelinin eğitim durumunun proje süresi içinde değişmesi durumunda değişen eğitim durumuna göre "Ortalama Aylık Maliyete" uygulanan sınırlama değiştirilir.<ul style="list-style-type: none"> Doktora derecesine sahip proje personeli için ilgili dönemde geçerli olan brüt asgari ücretin 14 katı En az lisans mezunu proje personeli için:<ul style="list-style-type: none"> lisans mezuniyet tarihinden itibaren proje başvuru tarihine kadar geçen süre 48 aydan fazla ise ilgili dönemde geçerli olan brüt asgari ücretin en fazla 12 katı lisans mezuniyet tarihinden itibaren proje başvuru tarihine kadar geçen süre 48 aydan az ise ilgili dönemde geçerli olan brüt asgari ücretin en fazla 8 katı Ön lisans mezunu olan proje personeli için ilgili dönemde geçerli olan brüt asgari ücretin en fazla 5 katı Lise ve altı eğitim düzeyine sahip proje personeli için ilgili dönemde geçerli olan brüt asgari ücretin en fazla 4 katı	
Alet, Teçhizat, Yazılım ve Yayın alımı	<ul style="list-style-type: none"> Test, analiz ve ölçüm cihazları gibi ağırlıklı olarak firmanın Ar-Ge altyapısının parçasını oluşturan alımlar, maliyetinin tamamı üzerinden Dönemsel Destek Oranı ile desteklenir. Ancak test, analiz ve ölçüm cihazları gibi alımlar proje faaliyetleri sonrasında Ar-Ge'den çok üretim faaliyetlerine tahsis edilecek ise proje süresi ile orantılı olarak gider kabul edilir. Proje için alınması veya yaptırılması zorunlu olan alet, teçhizat, kalıp gibi alımların (bilgisayar ve yazılım hariç) seri üretimde kullanılacak olması durumunda, ilgili giderler proje süresiyle orantılı olarak aylık %2 oranı ile destek kapsamına alınır. Bu maliyete yönelik harcamaların desteklemeye esas harcama tutarları "maliyet x proje süresi (ay) x %2" şeklinde belirlenir. "proje süresi (ay) x %2" çarpımından bulunacak oranın alt sınırı %40'tır. Ancak alınması, yapılması veya yaptırılması zorunlu olan ve proje faaliyetleri için kullanıldıktan sonra, üzerinde önemli bir değişiklik yapılmaksızın faydalı ömrünün büyük bir bölümü rutin üretim faaliyetlerinde kullanılacak olan bileşenlere ait giderler için oransal destek alt sınırı Kurul kararıyla %25'e indirilebilir. Proje konusunu teşkil eden tasarım, tasarım uygulama, geliştirme faaliyetleri sonucu elde edilecek prototip ürünler projenin desteklenmesine esas unsurlar olduğu için, daha sonra firma bünyesinde üretimde kullanılacak veya ticarileştirilecek olsa da bunlara girdi oluşturacak malzeme, modül, sistem ve hizmet alımları maliyet bedellerinin tamamı üzerinden dönemsel destek oranı ile desteklenir.	<ul style="list-style-type: none"> KOBİler: %75 Büyük Ölçekli İşletmeler: %60 (Seri üretimde de kullanılabilir nitelikteki ekipman için %72 – 40/25) (Yerli Malı Belgeli Alet, Teçhizat, Yazılım için ilave %15)

Gider Kalemi	Detaylar	Destekleme Oranı
	<ul style="list-style-type: none"> Sadece Ar-Ge çalışmalarında kullanılacak olan alet/teçhizatın firmanın diğer Ar-Ge faaliyetlerinde kullanılacak olduğu durumlarda oransal destekleme uygulaması yapılmaz, bu alet/teçhizat, proje için gerekliliği değerlendirilerek, doğrudan destek kapsamına alınır. Kuruluş tarafından yurt dışından alımı yapılan alet/teçhizat/yazılım ve malzeme giderlerine ait harcama ve gider belgesinin düzenleme tarihinin proje destek başlangıç tarihinden en fazla 3 ay öncesine kadar olması ve söz konusu alımın projenin destek kapsamı içerisinde değerlendirilmesi şartıyla, bu harcama ve giderler de desteklenir.	
Malzeme ve Sarf giderleri	<ul style="list-style-type: none"> Kuruluş tarafından yurt dışından alımı yapılan alet/teçhizat/yazılım ve malzeme giderlerine ait harcama ve gider belgesinin düzenleme tarihinin proje destek başlangıç tarihinden en fazla 3 ay öncesine kadar olması ve söz konusu alımın projenin destek kapsamı içerisinde değerlendirilmesi şartıyla, bu harcama ve giderler de desteklenir.	<ul style="list-style-type: none"> KOBİler: %75 Büyük Ölçekli İşletmeler: %60
Ar-Ge Danışmanlık ve Hizmet alımları	<ul style="list-style-type: none"> Türkiye'deki üniversiteler, TÜBİTAK'a bağlı Ar-Ge birimleri, Özel Sektör Ar-Ge kuruluşları ve benzeri Ar-Ge kurum ve kuruluşlarına yaptırılan Ar-Ge hizmet giderleri ile Proje ana Ar-Ge faaliyetlerinin Türkiye'de gerçekleştirilmesi koşuluyla, proje için zorunlu ve tamamlayıcı nitelikteki Yurt Dışı Danışmanlık ve Hizmet alımları proje özelinde değerlendirilerek desteklenebilmektedir. Yurt Dışı Danışmanlık ve Hizmet alımları, projenin dönemsel desteklemeye esas harcama tutarları toplamının azami %20'si olabilir. Ancak, yurt içinde yapılması hiçbir şekilde mümkün olmayan projeye özel testler vb. hizmet alımlarına ait giderler, GYK'nın onayıyla söz konusu %20 sınırlama uygulamasının dışında kalabilir.	<ul style="list-style-type: none"> KOBİler: %75 Büyük Ölçekli İşletmeler: %60
Ekonomik Fizibilite Raporu hizmet alımı	<ul style="list-style-type: none"> Kuruluşların, detaylı pazar araştırması, pazar ve rakip analizleri, müşteri ihtiyaçları vb. hususları içeren ekonomik fizibilite raporunu proje önerisi ekinde sunmaları halinde, ekonomik fizibilite raporunun hazırlanması için alınan hizmet desteklenmektedir. Ekonomik Fizibilite Raporuna ait harcama ve gider belgesinin düzenleme tarihinin proje destek başlangıç tarihinden en fazla 3 ay öncesine kadar olması ve söz konusu alımın projenin destek kapsamı içerisinde değerlendirilmesi şartıyla, bu harcama ve giderler de desteklenir. Bütçesi Yönetim Kurulu tarafından belirlenen tutarın (5 milyon TL) üzerinde olan projelerde Ekonomik Fizibilite Raporunun sunulması zorunludur. Destek tutarı üst limiti: 20 bin TL Belge tarihi, proje destek başlangıç tarihinden en fazla üç ay öncesine kadar olan Ekonomik Fizibilite Raporuna ait maliyetler desteklenecektir.	<ul style="list-style-type: none"> KOBİler: %75 Büyük Ölçekli İşletmeler: %60
Seyahat	<ul style="list-style-type: none"> Proje personeline ait proje kapsamındaki seyahat giderleri kapsamında; uçak, tren, otobüs, gemi ile yapılan şehirlerarası ve uluslararası ekonomi sınıfı ulaşım giderleri destek kapsamındadır.	<ul style="list-style-type: none"> KOBİler: %75 Büyük Ölçekli İşletmeler: %60

Gider Kalemi	Detaylar	Destekleme Oranı
Yeminli Mali Müşavirlik ücretleri	<ul style="list-style-type: none"> Yeminli Mali Müşavirlik ücretleri, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan https://www.gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/user_upload/Tebliğler/SMM_YMM/2020_ucret_tarifesi_ek.pdf Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Asgari Ücret Tarifesi'nde yer alan TÜBİTAK tarafından yapılan Ar-Ge yardımı destekleme işlemlerinde geçerli Yeminli Mali Müşavirlik tasdik ücreti esas alınarak desteklenir. Desteklenen projenin son dönemine ait mali raporun, denetim, inceleme ve tasdiki Yeminli Mali Müşavir tarafından dönemi takip eden 3 ay içerisinde yapıldığından, mali raporun Yeminli Mali Müşavir değerlendirmesi ve tasdikine ait harcama ve gider belgeleri, projenin destek bitiş tarihinden sonra düzenlenmiş olsa dahi son dönem mali rapor içinde sunulur ve destek kapsamına alınır.	<ul style="list-style-type: none"> KOBİler: %75 Büyük Ölçekli İşletmeler: %60
Otomasyon Teknoloji veya Yöntemlerinin kullanıldığı süreç geliştirme projelerinde desteklenen giderler	<ul style="list-style-type: none"> Otomasyon teknoloji veya yöntemlerinin kullanıldığı süreç geliştirme projelerinde, proje özelinde yapılacak değerlendirmenin gerektirdiği farklılıklarla birlikte, destek kapsamının oluşturulmasında aşağıdaki yaklaşım esas alınır:<ul style="list-style-type: none"> Personel, seyahat, danışmanlık ve hizmet alımı ile yurtiçi Ar-Ge kuruluşlarına yaptırılacak işlere yönelik giderler destek kapsamına alınır. Geliştirilen sürecin denenmesi amacıyla, asgari miktarda malzeme giderleri ile test yazılım ve donanımı destek kapsamına alınır. Geliştirilen süreç içinde yer alan alet, teçhizat veya sistemlerin tasarım ve geliştirme faaliyetlerinin kuruluş bünyesinde yapılması durumunda bu giderler destek kapsamına alınır.	<ul style="list-style-type: none"> KOBİler: %75 Büyük Ölçekli İşletmeler: %60
Genel Giderler	<ul style="list-style-type: none"> Projenin Ar-Ge faaliyetlerini yürütmek amacıyla proje kapsamında gerçekleşen; destek personeli, elektrik, su, gaz, bakım-onarım, haberleşme, vb. giderlere karşılık gelen proje genel giderleri destek kapsamındadır. Proje genel giderleri, projenin her bir AGY311'i için belirlenen dönemsel desteklemeye esas harcama tutarının %10'u olup, bu tutar dönemsel desteklemeye esas harcama tutarına ilave edilir.	<ul style="list-style-type: none"> KOBİler: %75 Büyük Ölçekli İşletmeler: %60
Bağımsız Değerlendirme Raporu	<ul style="list-style-type: none"> Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenen projelerde Kuruluşun Bağımsız Değerlendirme Raporuna ilişkin hizmet alım gideri Yönetim Kurulu tarafından belirlenen tutar kadar desteklenir.<ul style="list-style-type: none"> Büyük Ölçekli Kuruluşlar için azami: 30 bin TL	<ul style="list-style-type: none"> Büyük Ölçekli İşletmeler: %100
Desteklenmeyen giderler	<ul style="list-style-type: none"> KDV Her türlü kar, fırsat maliyeti, sermaye kullanım maliyeti, sözleşme masrafları Amortismanlar, depozitolar, avans ödemeleri Dağıtım, pazarlama ve reklâm giderleri Patent, faydalı model, tasarım, coğrafi işaret, marka tescil giderleri AGY100, AGY300 doküman hazırlama ve hazırlatma giderleri, muhasebe, sekreterlik vb. idari giderler Huzur hakkı, murahhas azaya ödenen üyelik ücretleri, brüt ücretin yanında ikramiye hariç verilen prim ödemesi	

Gider Kalemi	Detaylar	Destekleme Oranı
	<ul style="list-style-type: none"> • Personele nakdi ya da aynı olarak verilen yemek ve servis ulaşım giderleri • Kuruluş ortaklarına ait sosyal yardımlaşma vakıf ödentileri • Konaklama giderleri • Şehir içi nakliye (gümrüklerden ve limanlardan yapılan nakliye hariç) ve posta giderleri • Seyahatlerde araç kiralama ve seyahatlerde kullanılan yakıt giderleri • Proje Ar-Ge faaliyetleri ile ilintili olmayan üretime yönelik altyapı yatırımı ağırlıklı giderler • Fotokopi makinesi, projeksiyon cihazı gibi büro makineleri, büro mefruşatı • Isıtma, aydınlatma ve üretimde sarf edilen enerji masrafları, su giderleri (Proje özelinde yapılacak değerlendirmelerde, Ar-Ge faaliyetlerinin gerekliliği dikkate alınarak bu kapsamda desteklenecek giderler olabilir.) • Telefon, faks, haberleşme, internet kullanım maliyetleri (Proje özelinde yapılacak değerlendirmelerde, Ar-Ge faaliyetlerinin gerekliliği dikkate alınarak bu kapsamda desteklenecek giderler olabilir.) • Vergi mevzuatında kabul edilmeyen giderler • Ofis, depo, stant kira giderleri • İnşaat ve tesisat giderleri (Proje özelinde yapılacak değerlendirmelerde, Ar-Ge faaliyetlerinin gerekliliği dikkate alınarak bu kapsamda desteklenecek giderler olabilir.) • Kırtasiye giderleri (Proje özelinde yapılacak değerlendirmelerde, Ar-Ge faaliyetlerinin gerekliliği dikkate alınarak bu kapsamda desteklenecek giderler olabilir.) • CE (test giderleri hariç) ve kalite belgelendirme giderler	
Transfer Ödemesi (Ön Ödeme)	<ul style="list-style-type: none"> • Kuruluş talebine göre, TÜBİTAK bütçesine gider kaydedilmek üzere teminat karşılığında transfer ödemesi yapılabilir. Transfer ödemelerinin her biri destek kapsamına alınan toplam tahmini bütçesinin %25'ini ve 2 milyon TL'yi geçemez.<ul style="list-style-type: none"> ○ Proje bütçesi 100 milyon TL ve üzeri olan projelerde, proje kapsamında yapılacak transfer ödemelerinin her biri için 2 milyon TL üst sınır uygulanmamaktadır. • Transfer ödemesi işlemlerinde, talep edilen ilk transfer ödemesinin %25 fazlası kadar teminat alınır. Teminat süresi, transfer ödemesine ilişkin talep ve değerlendirme, ödeme ve mahsup süreçleri, transfer ödemesinin amacı dışında kullanımı, teminat iade süreci ve diğer tüm hususlar Mali Rapor Hazırlama Kılavuzunda belirtildiği şekilde uygulanır. • Proje sözleşmesi TÜBİTAK tarafından imzalanmadan kuruluş transfer ödemesi talebinde bulunamaz. Proje kapsamındaki alacaklarını devreden (temlik eden) kuruluş transfer ödemesi (ön ödeme) başvurusunda bulunamaz. Transfer ödemeleri temlik edilemez. Proje destek bitiş tarihine 6 aydan az süre kalan projelere transfer ödemesi yapılmaz. Teminat olarak gösterilebilecek değerler aşağıda belirtilmektedir.<ul style="list-style-type: none"> ○ Bankalar ve finans kurumları tarafından verilen teminat mektupları ○ Mevzuatında kredi kefaleti vermekle görevlendirilen kurum/kuruluşlar tarafından düzenlenen kefalet mektubu ya da kefalet senedi (KGF Kefalet Mektubu)	

Gider Kalemi	Detaylar	Destekleme Oranı
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ TÜBİTAK tarafından desteklenen projeler için KGF tarafından verilen kefalet limitinin 1,25 milyon TL'dir (bkz. https://tubitak.gov.tr/sites/default/files/21566/1501_1507_cagri_sureci.pdf s.2) ○ Kuruluş tarafından düzenlenen senet<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proje bazında en fazla 150.000 TL'ye kadar senet karşılığı transfer ödemesi yapılabilir. ▪ Kuruluşa aynı anda tek bir projesi için senet karşılığı transfer ödemesi yapılabilir. ▪ Senet karşılığı transfer ödemesi mahsup işlemi tamamlandıktan sonra varsa kuruluşun diğer projesi için de senet karşılığı transfer ödemesi yapılabilir. ▪ Senet karşılığı transfer ödemesinin, en fazla 2 dönemde mahsup edilmesi gerekir. ▪ Senet karşılığı transfer ödemesi mahsubu tamamlanan kuruluşların aynı projesi için yukarıda belirtilen teminatlar karşılığı transfer ödemesi yapılabilir. ▪ Proje kapsamında yapılacak transfer ödemesi, destek kapsamına alınan proje bütçesinden veya destek kapsamında kalan proje bütçesinden fazla olamaz. ▪ Yukarıda belirtilen teminatlar karşılığı transfer ödemesi almış kuruluşun aynı projesi için senet karşılığı transfer ödemesi yapılmaz. ▪ Desteklenen herhangi bir projesinde senet karşılığı transfer ödemesi almış olmasına rağmen mahsup sonrası kalan tutarı ödemiş kuruluşlar ile senet karşılığı transfer ödemesini proje faaliyetleri dışında kullandığı tespit edilen kuruluşların projelerine tekrar senet karşılığı transfer ödemesi yapılmaz.	

Daha fazla bilgi ve sorularınız için: <https://eteydeb.tubitak.gov.tr/teydebiletisim.htm>

KOSGEB Stratejik Ürün Destek Programı

Tanımlar:

Tanım	Açıklama
Uygulama Birimi	Desteklerin uygulanmasından sorumlu KOSGEB Müdürlükleri
Erken Ödeme	İşletmelere projelerini gerçekleştirebilmeleri için ilgili destek ödemesinden önce teminat karşılığında yapılan ödeme (Avans ödeme)
KOBİ Bilgi Sistemi (KBS)	KOSGEB'in internet sitesinden ve/veya e-devlet üzerinden erişim sağlanan; veri tabanına kayıt ve destek programları kapsamında başvuru, başvurulara ilişkin kontrol ve inceleme, değerlendirme, izleme, raporlama ve bildirimlerin yapıldığı KOBİ bilgi sistemi
Açık Kaynak Kodlu Yazılım	Kodları herkese açık olan, değiştirilebilen ve değiştirilmiş hali dağıtılabilen yazılım

Kimler başvurabilir?

- KOSGEB'e aktif olarak kayıtlı/kayıt yaptıran (KOBİ Bilgi Beyannamesi güncel durumda olan) Türk Ticaret Kanunu'nca gerçek veya tüzel kişi niteliğindeki KOBİ'ler

Destek Tutarı ve Desteklenen Harcamalar

- Program kapsamında personel gideri haricinde verilecek destekler geri ödemesiz veya geri ödemesiz ve geri ödemeli birlikte verilir. Personel gideri, sadece geri ödemesiz olarak desteklenir.
- Yerli Malı Belgeli Makine ve Teçhizat il Yazılım Kullanımı, Açık Kaynak Kodlu Yazılım Kullanımı ve İşletmenin son 3 yıl içerisinde KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri kapsamında Kategori Birincisi olmuş olması gibi durumlarda Geri Ödemesiz Destek Oranı artırılmaktadır. Ancak eklenen ilave destek oranı ile Geri Ödemesiz Destek üst limiti olan 1.800.000 aşılamaz. Aşılması durumunda, Geri Ödemesiz Destek üst limitini aşmayacak kadar tutar, giderin Geri Ödemesiz Destek tutarına eklenir, eklenen bu tutar ilgili giderin varsa Geri Ödemeli Destek tutarından azaltılır. Gerçekleşen destek ödemeleriyle Geri Ödemesiz Destek üst limitine ulaşılması halinde, varsa kalan desteklerin sadece Geri Ödemeli kısmı ödenir.
- Proje başına Toplam Destek Tutarı üst limiti: 6 milyon TL
  - Geri Ödemesiz Destek (Hibe) Tutarı üst limiti: 1,8 milyon TL
  - Geri Ödemeli Destek Tutarı üst limiti: 4,2 milyon TL

Destek Kalemi	Koşullar	Destek Oranı
Makine-Teçhizat ve Kalıp Giderleri	<ul style="list-style-type: none"> • Destek kapsamında alınacak makine-teçhizat ve kalıbın yeni olma şartı aranır. Ancak daha önceden ithal edilmiş makine-teçhizat, ithal edildiği tarihte yeni olması şartıyla, yatırım projesi başvuru tarihi itibarıyla en fazla 3 yaşında ise destek kapsamında değerlendirilir. İşletmenin bu hususu yatırım projesine başvurusu sırasında başvuru formunda belirtmiş olması ve destekleme kararı alınan ilk kurul kararında ilgili makine teçhizatın onaylanmış olması gerekir. • İşletme, talep ettiği yurtdışında üretilmiş makine-teçhizat ve kalıp için yurtiçi üretimi olup olmadığını araştırır. Bu araştırmasını ve yurtdışında üretilmiş makine-teçhizat ve kalıba neden ihtiyaç duyduğunu başvuru formunda belirtir. • Asgari Teknik Özellik:	<ul style="list-style-type: none"> • Destek tutarının gider kaleminin maliyetine oranı: %60 • Destek tutarı içinde Geri Ödemesiz (Hibe) ve Geri Ödemeli Desteklerin oranları:<ul style="list-style-type: none"> ○ Standart uygulama:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geri Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %30 ▪ Geri Ödemeli destek oranı: %70 ○ Yerli Malı Belgeli* Makine ve Teçhizat için:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geri Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %45 ▪ Geri Ödemeli destek oranı: %55 ○ İşletmenin Yatırım Projesi başvurusunda Açık Kaynak Kodlu Yazılım kullanacağını beyan etmiş olması** halinde:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geri Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %45

Destek Kalemi	Koşullar	Destek Oranı
	<ul style="list-style-type: none"> ○ KOBİ Teknoyatırım Destek Programı Kurul Karar Formunda desteklenmesine karar verilen her bir makine-teçhizat ve kalıba ait asgari teknik özellikler yer alır. Uygulama birimi tarafından, makine-teçhizat ve kalıba ait özelliklerin kurul kararındaki asgari teknik özellikleri sağlaması kaydıyla, söz konusu gider kalemine ilişkin kurulun belirlediği desteklemeye esas tutar dikkate alınarak destek ödemesi gerçekleştirilir.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geri Ödemeli destek oranı: %55 ○ İşletmenin son 3 yıl içerisinde KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri kapsamında Kategori Birincisi olmuş olması*** halinde:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geri Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %40 ▪ Geri Ödemeli destek oranı: %60
Yazılım Giderleri	<ul style="list-style-type: none"> • İşletmeye, Yatırım Projesine konu ürünün üretilmesi ile ilişkili olan yazılım giderleri kapsamında yeni alınacak <u>Yazılımın Lisans Bedeli ve/veya proje süresi içindeki zaman sınırlı Lisans Kullanım Bedeli</u> için geri ödemesiz ve geri ödemeli destek birlikte sağlanır. • İşletme, talep ettiği yurtdışında üretilmiş yazılımın yurtiçi üretimi olup olmadığını araştırır. Bu araştırmasını ve yurtdışında üretilmiş yazılıma neden ihtiyaç duyduğunu başvuru formunda belirtir. Ayrıca KOBİ Teknoyatırım Destek Programı Teknik İnceleme Formunda da bu husus değerlendirilir. Bu bilgiler çerçevesinde yurtdışında üretilmiş yazılımın desteklenmesi talebi Kurul tarafından değerlendirilir. • Asgari Teknik Özellik:<ul style="list-style-type: none"> ○ KOBİ Teknoyatırım Destek Programı Kurul Karar Formunda desteklenmesine karar verilen yazılıma ait asgari teknik özellikler yer alır. Yazılıma ait özelliklerin kurul kararındaki asgari teknik özellikleri sağlaması ve KOBİ Teknoyatırım Destek Programı Dönemsel İzleme Formunda yazılım giderine ilişkin lisans sözleşmesinin/lisans belgesinin izleyici tarafından görüldüğünün belirtilmiş olması şartıyla söz konusu gider kalemine ilişkin kurulun belirlediği desteklemeye esas tutar dikkate alınarak uygulama birimi tarafından destek ödemesi gerçekleştirilir.	<ul style="list-style-type: none"> • Destek tutarının gider kaleminin maliyetine oranı: %60 • Destek tutarı içinde Geri Ödemesiz (Hibe) ve Geri Ödemeli Desteklerin oranları:<ul style="list-style-type: none"> ○ Standart uygulama:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geri Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %30 ▪ Geri Ödemeli destek oranı: %70 ○ Yerli Malı Belgeli* Yazılım için:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geri Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %45 ▪ Geri Ödemeli destek oranı: %55 ○ İşletmenin Yatırım Projesi başvurusunda Açık Kaynak Kodlu Yazılım kullanacağını beyan etmiş olması** halinde:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geri Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %45 ▪ Geri Ödemeli destek oranı: %55 ○ İşletmenin son 3 yıl içerisinde KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri kapsamında Kategori Birincisi olmuş olması*** halinde:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geri Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %40 ▪ Geri Ödemeli destek oranı: %60

Destek Kalemi	Koşullar	Destek Oranı
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Yazılıma ait özelliklerin kurul kararındaki asgari teknik özellikleri sağlamaması durumunda uygulama birimi tarafından bu husus kurul değerlendirmesine sunulmak üzere KBS üzerinden kurul sekretaryasını yürüten KOSGEB birimine iletilir. Kurulun değerlendirme kararı, kurul sekretaryasını yürüten KOSGEB birimi tarafından uygulama birimine, uygulama birimi tarafından işletmeye bildirilir. Kurul tarafından uygun bulunması halinde destek ödemesi yapılır.	
Personel Giderleri	<ul style="list-style-type: none"> • Yatırım Projesi kapsamında <u>yeni istihdam edilecek personel</u> için Geri Ödemesiz destek verilir. Komitenin desteklemeye ilişkin karar tarihinden önceki son 4 ay içinde İşletmede istihdam edilmemiş olan personel yeni istihdam olarak kabul edilir. • Yatırım projesi kapsamında destek talep edilen personelin; sayısına, niteliğine ve destek süresine Kurul karar verir. • Her yıla ait Asgari Ücret Tespit Komisyonunca belirlenen işçinin bir günlük normal çalışma karşılığı asgari ücreti üzerinden hesaplanan Asgari Geçim İndirimi (bekâr ve çocuksuz) dâhil aylık net asgari ücret tutarınının 30'a bölünmesi ile elde edilen Günlük Net Asgari Ücret Tutarınının aşağıda belirtilen öğrenim durumu katsayısı ile çarpımı sonucunda günlük destek üst limiti belirlenir.<ul style="list-style-type: none"> ○ Lise ve öncesi okul mezunları için 1 kat ○ Ön Lisans mezunları için 1,25 kat ○ Lisans mezunları için 1,5 kat ○ Yüksek Lisans mezunları için 1,75 kat	<ul style="list-style-type: none"> • Destek tutarının gider kaleminin maliyetine oranı: %60 • Destek tutarı içinde Geri Ödemesiz (Hibe) ve Geri Ödemeli Desteklerin oranları:<ul style="list-style-type: none"> ○ Geri Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %100 ○ Geri Ödemeli destek oranı: %0

Destek Kalemi	Koşullar	Destek Oranı
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Doktoralı için 2 kat	
Referans numune giderleri	<ul style="list-style-type: none"> • Üretilcek olan ürünün standartları sağlayıp sağlamadığına dair testlerin yapılması sürecinde, üretilen ürünün muadilleri ile kıyaslanmasında ve analizinde kullanılacak referans numune alımına ilişkin giderler destek kapsamındadır. • Referans numune gideri için desteklemeye esas tutar; destekleme kararı alınan makine-teçhizat desteği için onaylanan toplam desteklemeye esas tutarın %5'ini geçemez.	<ul style="list-style-type: none"> • Destek tutarı içinde Geri Ödemesiz (Hibe) ve Geri Ödemeli Desteklerin oranları:<ul style="list-style-type: none"> ○ Standart uygulama:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geri Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %30 ▪ Geri Ödemeli destek oranı: %70 ○ İşletmenin Yatırım Projesi başvurusunda Açık Kaynak Kodlu Yazılım kullanacağını beyan etmiş olması** halinde:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geri Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %45 ▪ Geri Ödemeli destek oranı: %55 ○ İşletmenin son 3 yıl içerisinde KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri kapsamında Kategori Birincisi olmuş olması*** halinde:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geri Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %40 ▪ Geri Ödemeli destek oranı: %60
Satın alınan Makine-Teçhizat ve Yazılımların kullanımına ilişkin Eğitim Giderleri	<ul style="list-style-type: none"> • Eğitim Giderleri desteği, yatırım projesinde görev alan personelin, desteklenen makine-teçhizat ve yazılımların satın alındığı hizmet sağlayıcıdan ilgili makine-teçhizat ve yazılımların kullanımına ilişkin alacağı eğitim hizmeti giderlerini kapsar. • Eğitim desteği, yalnızca eğitim bedelini kapsar. İlaş, konaklama ve ulaşım giderlerini kapsamaz.	<ul style="list-style-type: none"> • Eğitim ve Danışmanlık Toplam Destek Tutarı üst limiti: 100 bin TL • Destek tutarının gider kaleminin maliyetine oranı: %60 • Destek tutarı içinde Geri Ödemesiz (Hibe) ve Geri Ödemeli Desteklerin oranları:<ul style="list-style-type: none"> ○ Standart uygulama:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geri Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %30 ▪ Geri Ödemeli destek oranı: %70 ○ İşletmenin Yatırım Projesi başvurusunda Açık Kaynak Kodlu Yazılım kullanacağını beyan etmiş olması** halinde:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geri Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %45 ▪ Geri Ödemeli destek oranı: %55
Danışmanlık Giderleri	<ul style="list-style-type: none"> • Danışmanlık desteği, işletmenin; yatırım projesini geliştirmesine ve uygulanmasına yönelik olarak aşağıdaki kurumlardan alınan ve aşağıda listelenen konularda alınan Danışmanlık giderlerini kapsar.<ul style="list-style-type: none"> ○ Desteklenen Danışmanlık hizmeti konuları:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teknik konularda danışmanlık hizmetleri ▪ Tasarım alanında alınan danışmanlık hizmetleri	

Destek Kalemi	Koşullar	Destek Oranı
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mühendislik alanında alınan danışmanlık hizmetleri ▪ Finans alanında alınan danışmanlık hizmetleri ○ Destek kapsamında Danışmanlık hizmeti alınabilecek kurumlar:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Yurt içi/Yurt dışındaki üniversiteler ▪ Teknoloji Transfer Ofisleri ▪ Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici Şirketleri ▪ Teknoloji Geliştirme Bölgesinde/Teknoloji Transfer Ofislerinde görevlendirilmiş Öğretim Elemanları ▪ Teknoloji Geliştirme Bölgesinde firması bulunan Öğretim Elemanları ▪ Mühendislik faaliyetleri ile ilgili teknik danışmanlık veren firmalar ▪ Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) tarafından KOBİ Danışmanı olarak belirlenmiş kişiler ▪ Kamu kurum/kuruluşları tarafından kurulmuş Araştırma Merkezleri/Enstitüleri • Danışmanlık hizmetini ifa eden hizmet sağlayıcının Mühendislik Faaliyetleri ile ilgili teknik danışmanlık veren hizmet sağlayıcı olması durumunda faaliyetleri arasında mühendislik faaliyetleri ile ilgili teknik danışmanlık hizmeti ifa edebileceğine yer verilmesi durumunda ilgili gider için destek ödemesi yapılır • Danışmanlık desteği, yalnızca danışmanlık bedelini kapsar. İaşe, konaklama ve ulaşım giderlerini kapsamaz.	<ul style="list-style-type: none"> ○ İşletmenin son 3 yıl içerisinde KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri kapsamında Kategori Birincisi olmuş olması*** halinde:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geri Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %40 ▪ Geri Ödemeli destek oranı: %60
Test-Analiz ve Kalibrasyon Giderleri	<ul style="list-style-type: none"> • Yatırım projesi süresince işletmelerin yatırım projesine konu ürünün üretilmesine yönelik, kamu kurum/kuruluşları veya üniversitelerce kurulmuş laboratuvarlardan; ürün, malzeme, parça ve numuneler için	<ul style="list-style-type: none"> • Destek tutarı içinde Geri Ödemesiz (Hibe) ve Geri Ödemeli Desteklerin oranları:<ul style="list-style-type: none"> ○ Standart uygulama:

Destek Kalemi	Koşullar	Destek Oranı
	<p>alacakları test, analiz ve kalibrasyon hizmetleri ile yurtiçi ve yurtdışı laboratuvarlarda akredite olunan test, analiz ve kalibrasyon konularında alacakları hizmet giderlerine geri ödemesiz veya geri ödemesiz ve geri ödemeli destek birlikte verilir.</p> <ul style="list-style-type: none"> Test, analiz ve kalibrasyon hizmetine tabi tutulacak ürün, malzeme, parça ve numunelerin; sevk, sigorta vb. giderleri ve hizmeti veren personelin konaklama, ulaşım ve işe giderleri destek kapsamı dışındadır.	<ul style="list-style-type: none"> Ger i Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %30 Ger i Ödemeli destek oranı: %70 İşletmenin Yatırım Projesi başvurusunda Açık Kaynak Kodlu Yazılım kullanacağını beyan etmiş olması** halinde:<ul style="list-style-type: none"> Ger i Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %45 Ger i Ödemeli destek oranı: %55 İşletmenin son 3 yıl içerisinde KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri kapsamında Kategori Birincisi olmuş olması*** halinde:<ul style="list-style-type: none"> Ger i Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %40 Ger i Ödemeli destek oranı: %60
Tasarım Giderleri	<ul style="list-style-type: none"> Yatırım projesine konu ürünün üretilmesi için alınacak makine-teçhizatın yer aldığı üretim hattına ilişkin tasarım giderleri ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca akredite edilen Tasarım Merkezlerinden alınacak ürün tasarım giderleri desteklenir. Tasarım giderleri, makine-teçhizat desteği için onaylanan toplam desteklemeye esas tutarın %3'ünü geçemez.	<ul style="list-style-type: none"> Destek tutarı içinde Ger i Ödemesiz (Hibe) ve Ger i Ödemeli Desteklerin oranları:<ul style="list-style-type: none"> Standart uygulama:<ul style="list-style-type: none"> Ger i Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %30 Ger i Ödemeli destek oranı: %70 İşletmenin Yatırım Projesi başvurusunda Açık Kaynak Kodlu Yazılım kullanacağını beyan etmiş olması** halinde:<ul style="list-style-type: none"> Ger i Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %45 Ger i Ödemeli destek oranı: %55 İşletmenin son 3 yıl içerisinde KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri kapsamında Kategori Birincisi olmuş olması*** halinde:<ul style="list-style-type: none"> Ger i Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %40 Ger i Ödemeli destek oranı: %60
Bilgi Transferi	<ul style="list-style-type: none"> Yatırım projesine konu ürünün hızlı ve doğru üretilmesi, pazara hızlı sunulabilmesi amacıyla, ürünün üretimine yönelik yöntem, bilgi, lisans, teknoloji, patent vb. konularda bilgi transferi ihtiyacını	<ul style="list-style-type: none"> Destek tutarı içinde Ger i Ödemesiz (Hibe) ve Ger i Ödemeli Desteklerin oranları:<ul style="list-style-type: none"> Standart uygulama:

Destek Kalemi	Koşullar	Destek Oranı
	<p>karşılıklı için İşletmenin yurtdışından/yurtiçinden yapacağı satın alma veya kiralama giderleri desteklenmektedir.</p> <ul style="list-style-type: none"> Satın alma veya kiralama, teknik olarak transfer edilen bilginin içeriği, yatırım projesine konu ürünün üretim süreci ile ilişkisi ve tarafların yükümlülüklerine yönelik hükümlerin açıkça yer aldığı bir sözleşme ile yapılmalıdır. İşletmenin hizmet sağlayıcı ile yapacağı bilgi transferi sözleşmesinde aşağıda yer alan asgari hususların bulunması gerekir.<ul style="list-style-type: none"> İşletmenin unvanı ve adresi Hizmet sağlayıcının unvanı ve adresi Stratejik ürüne ait üretim ve proses kontrol yöntemlerine ilişkin teknik doküman, bilgi, belge vb. Ödenecek ücret Sözleşme tarihi Sözleşme Süresi Satın alma sözleşmesinde yatırım projesine konu ürüne yönelik süre, yer ve içerik itibarıyla herhangi bir kısıtlayıcı hüküm yer almamalıdır. Kiralama durumunda ise süre kısıtlaması en az yatırım projesi süresi kadar olmalıdır. Bilgi Transferi desteği için desteklemeye esas tutar, destekleme kararı alınan makine-teçhizat desteği için onaylanan toplam desteklemeye esas tutarın %5'ini geçemez.	<ul style="list-style-type: none"> Gerçek Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %30 Gerçek Ödemeli destek oranı: %70 İşletmenin Yatırım Projesi başvurusunda Açık Kaynak Kodlu Yazılım kullanacağını beyan etmiş olması** halinde:<ul style="list-style-type: none"> Gerçek Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %45 Gerçek Ödemeli destek oranı: %55 İşletmenin son 3 yıl içerisinde KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri kapsamında Kategori Birincisi olmuş olması*** halinde:<ul style="list-style-type: none"> Gerçek Ödemesiz (Hibe) destek oranı: %40 Gerçek Ödemeli destek oranı: %60

* Yatırım Projesine konu satın alınacak makine-teçhizat ve yazılımın; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca 13/09/2014 tarih ve 29118 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan SGM 2014/35 sayılı Yerli Malî Tebliği'ne uygun olarak alınmış Yerli Malî Belgesi ile belgelendirilmesi gerekmektedir.

** İşletme, Yatırım Projesi başvurusunda Açık kaynak kodlu yazılım kullanılacağını beyan etmiş ve Stratejik Ürün Destek Programı Proje Sonuç Formunda Açık Kaynak Kodlu Yazılım kullanıldığını belirtmiş ise bu durum kurul tarafından değerlendirilir. Değerlendirme sonucunda talebin uygun bulunması ve yapılacak tespit olumlu olması durumunda, personel gideri hariç, gerçek ödemesiz destek kapsamında ödenen giderler için gerçek ödemesiz destek oranına %15 ilave edilerek hesaplanacak tutar, işletme tarafından ödenmesi gereken gerçek ödemeli destek toplamından eksiltir ve güncellenen gerçek ödeme taksitleri işletmeye bildirilir.

*** İşletme, KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri kapsamında kategori birincisi olarak ilan edilmiş ise kategori birincisi olarak ilan edildiği tarihten itibaren 3 yıl içerisinde başvuru yapması ve daha önce proje esaslı başka bir KOSGEB destek programında bu artırımdan yararlanmamış olması koşuluyla, personel gideri hariç geri ödemesiz destek oranına %10 ilave edilir ve geri ödemeli destek oranı aynı oranda azaltılır.

Proje süresi

- Azami 36 ay
- İşletme, yatırım proje süresini 4 ay ve katları şeklinde olmak üzere en az 8 ay en fazla 36 ay olacak şekilde belirler. Faaliyet-zaman planı 4'er (dört) aylık dönemleri kapsar.
- İşletmenin talep etmesi halinde, kurul kararı ile bir defaya mahsus olmak üzere 4 ay ek süre verilebilir. Verilen ek süre dâhil olmak üzere yatırım projesi süresi toplam 36 ayı geçemez.
- Yatırım projesinin başlangıç tarihi desteklemeye ilişkin ilk kurul kararının evrak kaydına alındığı tarihtir.

Dikkat edilmesi gereken hususlar

- Başvuru yapmadan önce [Uygulama Esasları'nın](#) incelenmesi tavsiye edilmektedir.
- Yabancı dilde hazırlanmış her türlü belgenin gerektiğinde yeminli mütercim tarafından yapılmış Türkçe çevirisi istenebilir.
- Kurulun desteklenmesine karar verdiği her bir gidere ait özellikler; Asgari Nitelikleri ve/veya Teknik Özellikleri ifade eder. Gerçekleşen giderin;
  - Kurul kararındaki asgari şartları taşıdığına tespit edilmesi durumunda, söz konusu gidere ilişkin kurulun belirlediği desteklemeye esas tutar dikkate alınarak destek ödemesi yapılır.
  - Kurul kararındaki asgari şartları taşımadığının tespit edilmesi durumunda bu husus kurula sunulur. Gerçekleşen giderin asgari nitelikleri ve/veya teknik özellikleri ve desteklemeye esas tutarı kurul tarafından yeniden değerlendirilir ve uygun bulunan giderler için destek ödemesi yapılabilir.
- Geri ödemesiz destek oranlarının artırılması:
  - Destek Programında geri ödemesiz destek oranlarına ilave edilecek destek oranları toplamda %15'i geçemez. Bir gider için daha öncesinde yerli malı belgesi nedeniyle %15 artırım uygulanmışsa o gider için yeniden açık kaynak kodlu yazılım kullanımından veya KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri kapsamında kategori birincisi olmasından dolayı bir artırım uygulanmaz. İşletme açık kaynak kodlu yazılım kullanımı ya da KOSGEB KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri kategori birinciliği kapsamındaki destek oranları artırımlarının yalnızca birinden faydalanabilir.
  - Destek ödeme talebinde bir gider için Yerli Malı Belgesi beyan edilmiş ise belgenin, gidere ait fatura tarihi veya fatura tarihinden sonra alınması halinde destek programı süresi içerisinde alınmış olması şartı aranır.
  - Açık Kaynak Kodlu Yazılım kullanımı:

- Aşağıda listelenen Açık Kaynak Kodlu Yazılım türlerinden en az birinin, projenin ana hedeflerine ulaşılması ve beklenen sonuçların elde edilmesi için önemli ve gerekli olan proje faaliyetlerinin yerine getirilmesi amacıyla proje süresi içinde işletme tarafından kullanılması gerekir. Açık Kaynak Kodlu Yazılım türleri:
  - Bilgisayar Destekli Tasarım (CAD) yazılımları: Bilgisayar ve yazılım teknolojileri kullanılarak ölçü bilgilerini içerecek şekilde ürün tasarlanması amacıyla kullanılacak yazılımlardır. İmalat sanayi ürünlerine yönelik tasarımda kullanılabilirlik ön şarttır.
  - Bilgisayar Destekli Üretim (CAM) yazılımları: Bilgisayar ve yazılım teknolojileri kullanılarak üretim tezgahlarına üretime ilişkin komutların gönderilmesi ve ürünün tezgâhta otomatik olarak işlenmesi amacıyla kullanılacak yazılımlardır.
  - İmalat Sektörüne Yönelik Kurumsal Kaynak Planlaması (ERP) yazılımları: Bilgisayar ve yazılım teknolojileri kullanılarak imalat sektöründe bütünlük şeklinde; üretim planlamasının, malzeme ihtiyaç planlanmasının, imalat kaynakları planlamasının yapılması ve finans, satış-dağıtım, satın alma, pazarlama, insan kaynakları işlevlerinin yönetilmesi amacıyla kullanılacak yazılımlardır.
  - Endüstriyel Otomasyon yazılımları: İmalat süreçlerinde (stoklama ve yükleme dahil) insan tarafından yapılan işlemler ya da kontrollerin; mekanik, elektronik ve bilgisayar teknolojileri kullanılarak azaltılması ve bunların kısmen veya tamamen otomatik olarak gerçekleştirilmesi amacıyla kullanılacak yazılımlardır.
  - Nesnelerin İnterneti Teknolojisi yazılımları: İnternet / intranet / kablosuz ağ şebekeleriyle birbirine bağlı fiziksel nesnelere (makineler, robotlar, araçlar, sensörler, çalıştırıcılar, kontrolörler) arasında iletişim ve/veya bu nesnelere merkezi veri tabanlarına ve bulut sistemlerine veri transferi altyapısını oluşturarak, nesnelere ilişkin eylemlerin bu iletişim sonucunda hayata geçirilmesini sağlayan yazılımlardır.
  - İmalat Sanayinde Yapay Zekâ yazılımları: Siber fiziksel sistemlerin insan müdahalesi olmadan otonom şekilde işler hale gelmesini sağlayan, öğrenme algoritmasına sahip yazılımlardır. İmalat sanayinde kullanılabilirlik ön şarttır.
- Açık kaynak kodlu yazılımın, alternatif olarak kullanılabilen diğer yazılımlara göre maliyet avantajı sağlamış olması gerekir.
- Açık kaynak kodlu yazılımın, açık kaynaklı işletim sistemleri ve veri tabanları ile kullanıma uyumlu olması gerekir.
- Açık kaynak kodlu yazılımın tüm modüllerinin (hazır kütüphaneler hariç) açık kaynaklı olması gerekir.
- Satın almalar ve destek ödemeleri:
  - Desteklenecek giderlerin program süresi içerisinde gerçekleşmesi esastır.
  - Ödemeye esas belgelerde destek tutarı hesaplanırken vergi, harç ve benzeri giderler destek kapsamı dışında tutulur. Personel gideri için bu hüküm uygulanmaz.
  - Vergi, sosyal güvenlik primi vb. yasal yükümlülükler hariç olmak üzere aynı gider gerçekleşmesi için farklı kurum/kuruluşlardan destek alınmaz.
  - Farklı destek programları içinde bulunması şartıyla aynı destek türünden faydalanılabilir. Ancak, gider gerçekleşmesini gösteren belgeler yalnızca bir destek için kullanılır.
  - İşletme; sahip ve ortakları ile bunların eşinden, annesinden, babasından, kardeşinden, çocuğundan, bunların sahibi/ortağı olduğu işletmelerden ve paydaştan destek kapsamında mal/hizmet satın alamaz.
  - Yatırım projesi sonlandırılan, tasfiyesi başlayan veya kapanan işletmelere destek ödemesi yapılmaz.

- Destek programı kapsamındaki giderlere ilişkin bedellerin işletme tarafından banka aracılığıyla ödenmesi ve vadeli işlemler dâhil olmak üzere ödemenin ya da katkı payının ödemesinin tamamlanmış olması gerekir. Banka kredi kartı ile yapılan taksitli/vadeli ödemelerde, vade sonu dikkate alınmaksızın ödeme tamamlanmış sayılır. Banka aracılığıyla ödmeden kastedilen, bankacılık enstrümanları ile yapılan her türlü ödemedir (talep edildiğinde banka dekontu ya da hesap ekstreleriyle belgelendirilmek şartı ile kredi kartı, çek, ciro edilemez senet vb.). Ödemenin hizmet sağlayıcıya üçüncü kişiler tarafından banka aracılığıyla yapılması durumunda, talep edildiği takdirde ibraz edilecek banka dekontunda; ödemenin kimin borcuna karşılık yapılmış olduğu veya ilgili fatura tarihi ve numarası bilgilerinin bulunması, dekontta bu bilgilerin eksik/yetersiz olduğu hallerde destek programından yararlanan işletmenin borcunun ödendiğini gösteren hizmet sağlayıcı yazısının ayrıca sunulması gerekir. Destek programından yararlanan işletmenin ciro ettiği çek ile yapılan ödemelerde, talep edildiği takdirde çek fotokopisi ya da hizmet sağlayıcı imzalı çek giriş belgesi ile birlikte destek programından yararlanan işletmenin borcunun ödendiğini gösteren hizmet sağlayıcı yazısının sunulması gerekir. KOSGEB tarafından talep edilmesi halinde ödemelere ilişkin belgelerin destek programından yararlanan işletme tarafından ibraz edilmesi gereklidir.
  - 18/11/2008 tarih ve 27058 Resmi Gazete’de yayımlanan “Ücret, Prim, İkramiye ve Bu Nitelikteki Her Türlü İstihkakın Bankalar Aracılığıyla Ödenmesine Dair Yönetmeliğin; “Madde2(2) (Ek fıkra: 05/12/2009 - 27423 sayılı Resmi Gazete Yön\1.mad) 29/6/2004 tarihli ve 5202 sayılı Savunma Sanayii Güvenliği Kanunu kapsamında tesis güvenlik belgesine sahip işyerleri ile 26/6/2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında bulunan gizlilik dereceli tesislerde çalıştırılanlara ve 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerde belirtilen görevleri yerine getirmekle görevlendirilenlere yapılacak ödemeler, bankalar aracılığıyla yapılması zorunluluğundan istisnadır.” hükmü gereğince istisna tutulan işyerleri ve tesislerde faaliyet gösteren işletmelere yapılacak personel gideri desteği ödemelerinde banka dekontu aranmaz.
- Destek ödeme talebi en geç; destek programının tamamlanmasına ilişkin kurul kararının evrak kaydına alındığı tarihten 4 ay sonrasına kadar yapılmalıdır. Bu sürenin sonundan itibaren 2 ay içerisinde mazereti ile ödeme talebinde bulunan işletmenin uygulama birimi tarafından mazereti uygun bulunması durumunda işletmenin ödeme talebi işleme alınır.
- İşletmenin ilgili mevzuatta belirtilen limitlerin üzerinde vergi ve/veya SGK borcu olmadığına kontrolü uygulama birimi tarafından KBS üzerinden yapılır. Vergi ve/veya SGK borç sorgulaması yapılamayan işletmelerden destek ödemesi yapılmadan önce borcu yoktur yazısı istenir. İşletmenin ilgili mevzuatta belirtilen limitlerin üzerinde vergi ve/veya SGK borcu olması durumunda işletmenin KOBİ Teknoyatırım Destek Programı Ödeme Talep formunda yer alan talebi doğrultusunda; öncelikle borç tutarı destek tutarından mahsup edilerek ilgili kurum/kuruluşun banka hesabına, varsa kalan tutar, işletmenin banka hesabına destek ödemesi olarak aktarılır.
- İşletmenin KOBİ Teknoyatırım Destek Programı Ödeme Talep Formunda yer alan talebi doğrultusunda ilgili mevzuatta belirtilen limitlerin üzerinde SGK borcu ve/veya vergi borcu olmaması şartı ile sadece makine-teçhizata ilişkin satın alımlar için uygulama biriminin de uygun bulması halinde hizmet sağlayıcıya ödeme yapılabilir.
- Ödemenin hizmet sağlayıcıya yapılması durumunda; öncelikle işletmeye ait katkı payı, vergi ve benzeri farkların hizmet sağlayıcıya ödenmiş veya akreditif hesabına yatırılmış olması gerekir.
- Satın alımın yurtdışından akreditifli yapılması durumunda; hizmet sağlayıcının adına gayri kabili rücu akreditif açılması için, akreditif açtırma talimatı ile birlikte işletmenin banka hesabına blokeli olarak yapılır.
- Satın alımın yurtdışından akreditifli yapılması durumunda makine-teçhizat için satın alımın ilgili dönemde gerçekleşmesi koşulu aranmaz.

- Satın alımın yurtdışından akreditifli yapılması durumunda; fatura/fatura yerine geçen belgedeki tutar destek ödemesine esas alınan proforma fatura/proforma fatura yerine geçen belgedeki tutardan düşükse aradaki fark uygulama birimi tarafından işletmeden tahsil edilir. Fatura/fatura yerine geçen belgedeki tutar destek ödemesine esas alınan proforma fatura/proforma fatura yerine geçen belgedeki tutardan fazla ise aradaki fark için destek tutarının yeniden hesaplanması talep edilemez.
- Destek ödemesi talep edilen makine-teçhizat ikinci el ise, gümrük beyannamesi görülerek ödeme yapılır.
- Yurtdışından akreditifli satın alımlarda bedelin proforma faturada/proforma fatura yerine geçen belgede döviz cinsinden belirtilmesi durumunda, akreditif açtırma talimatı tarihi esas alınarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden ve Türk Lirası olarak ödeme yapılır.
- Yurt dışı hizmet alımlarında yurt dışı hizmet sağlayıcısı tarafından fatura düzenlenemediği durumlarda ücretin ödendiğini gösteren belge ödeme belgesi olarak kullanılır.
- Satın alınan mal ve hizmetlerde bedelin faturada sadece döviz cinsinden belirtilmesi durumunda, “Gösterge Niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları” tablosunda yer alan döviz alış kuru üzerinden faturanın düzenlendiği tarih esas alınarak Türk Lirası olarak ödeme yapılır. Söz konusu tabloda yer almayan kurlar için ise “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca Alım Satıma Konu Olmayan Dövizlere İlişkin Bilgi Amaçlı Kur Tablosu” Türk Lirası karşılığı kullanılır. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından döviz kurunun belirlenmediği (resmi tatiller, hafta sonları ve yarım gün çalışılan) günlerde düzenlenen faturalarda, söz konusu günlerden önceki ilk iş gününde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yayınlanan tablolar dikkate alınır.
- Geri Ödemeli Desteklerde Teminat/Kefalet Şartı ve Geri Ödeme
  - Geri ödemeli desteklerde, destek ödemesinin yapılabilmesi için; destek ödemesinden önce işletmeden, destek tutarı kadar teminat alınır.
  - Geri ödemeli destekten yararlanılması durumunda işletme tarafından yapılacak geri ödemeler; projenin bitiş tarihinden itibaren 12 ayı ödemesiz olmak üzere, 4'er aylık dönemler halinde 6 eşit taksitte yapılır. İlk taksitin geri ödeme tarihi, projenin bitiş tarihine eklenen 12 aylık süreyi takip eden ilk iş günüdür.
  - Yatırım projesinde süre uzatımı olması halinde, eklenen süre dikkate alınarak projenin bitiş tarihi belirlenir ve geri ödeme takvimi yeniden oluşturularak işletmeye KBS üzerinden bildirilir.
  - Yatırım projesi proje süresi içerisinde sonlandırılmış ise destek programının bitiş tarihi kurul karar tarihi olup geri ödeme takvimi bu tarihe göre belirlenerek işletmeye KBS üzerinden bildirilir. Yatırım projesinin bitişinden sonra sonlandırma kararı alınmış ise destek programının bitiş tarihi yatırım projesinin bitiş tarihi olup geri ödeme takvimi bu tarihe göre belirlenerek işletmeye KBS üzerinden bildirilir.
  - Geri ödemeler zamanında ödendiği takdirde, işletmeye verilen geri ödemeli desteklerde faiz ve komisyon uygulanmaz.
  - Banka Teminat Mektubu:
    - Banka teminat mektubu ile ilgili iş ve işlemlerde aşağıdaki hususlar dikkate alınır:
    - Banka teminat mektubunun vadesinin son geri ödeme tarihinden asgari 2 ay sonrasını kapsayacak şekilde düzenlenmesi gerekir. Ancak işletmenin uzun süreli banka teminat mektubu temin edememesi halinde asgari 1 yıl süreli banka teminat mektubu kabul edilebilir. Banka teminat mektubunun vadesinin son geri ödeme tarihinden asgari 2 ay sonrasını kapsamaması halinde 1 yıldan kısa süreli banka teminat mektubu kabul edilebilir.
    - Banka teminat mektubunun “Konu” kısmında “KOSGEB Destekleri” ifadesi yazılmış olmalıdır.

- Banka teminat mektubunda “KOSGEB’in yazılı muvafakati alınmadan iş bu teminat mektubunun risk kapaması ve çıkışı yapılmayacaktır.” ifadesi yazılmış olmalıdır.
- Banka teminat mektubu, işletme adı/unvanına yazılmış olması ve Ticaret/Esnaf Sicil Gazetesi’nde yer alan adı/unvanı ile bire bir örtüşmesi esastır.
- Banka teminat mektubunun tutarlarını belirleyen rakam ve yazı ifadeleri birbiri ile uyumlu olmalıdır.
- Banka teminat mektubuna ilişkin teyit yazısı, ilgili bankadan uygulama birimi tarafından alınmalıdır.
- KOSGEB uygulama birimi lehine verilen banka teminat mektubu, “Kesin Teminat Mektubu” olmalıdır.
- Vadesi gelen süreli banka teminat mektubunun takibi ve tahsili işlemleri aşağıdaki şekilde yapılır:
  - Süresi asgari 1 yıl olan banka teminat mektubunun, süresi dolmadan 1 ay öncesinden yenilenmesi hususunda hatırlatma yazısı gönderilir. Yazıda banka teminat mektubunun vade tarihinden 5 iş günü öncesine kadar yenilenerek uygulama birimine teslim edilmesi gerektiği hususu belirtilir.
  - Banka teminat mektubunun yenilenmemesi halinde, işletmeye ait banka teminat mektub vade tarihinden önce nakde çevrilir.
  - Banka teminat mektubunun yenilenmesi durumunda asgari kalan borç tutarı kadar yeni banka teminat mektubu kabul edilebilir.
  - Vadesi gelen süreli banka teminat mektubunun yenilenmesi durumunda, yenilenen banka teminat mektubu ile ilgili iş ve işlemler bu maddenin birinci fıkrasında yer alan hükümler çerçevesinde yürütülür.
- Kredi Garanti Fonu (KGF) Kefaleti:
  - KGF tarafından verilen Kefalet Mektubu ile ilgili iş ve işlemlerde aşağıdaki hususlar dikkate alınır:
  - Kefalet Mektubu alınması durumunda; son geri ödeme tarihini takip eden ikinci ayın son gününü kapsayacak şekilde düzenlenmesi gerekir.
  - Kefalet Mektubunda KOSGEB Destek Programının açık adının yer alması ve işletme adı/unvanı ile Ticaret/Esnaf Sicil Gazetesi’nde yer alan adı/unvanın bire bir örtüşmesi esastır.
  - Kefalet Mektubunun tutarlarını belirleyen rakam ve yazı ifadeleri birbiri ile uyumlu olmalıdır.
  - Kefalet Mektubu’na ilişkin teyit yazısı KGF tarafından ilgili uygulama birimine gönderilmiş olmalıdır.
  - Geri ödemeli destek kapsamında taksitlerden herhangi birinin vadesinde ödenmemesi halinde, işletmeye (teminatın KGF’den alınması durumunda ayrıca KGF’ye), resmi yazı ile borcunu vadesinde ödemediği, tebliğ tarihini (yazının muhataba ulaştığı tarih) takip eden 7 gün içinde yasal faizi ile birlikte ödemediği takdirde borcun tamamının muaccel hale geleceği ve teminatının nakde çevrileceği bildirilir. Buna rağmen ödeme yapılmadığı takdirde teminat nakde çevrilir.
  - Yasal faizin tahsil edilmesi gerektiği durumlarda, borcun muaccel hale geldiği tarihten itibaren yasal faiz hesaplanır.
  - Yatırım projesi süresinin uzatılması halinde uygulama birimi tarafından işletmeden teminat süresinin uzatılması istenir.
- Destek programı kapsamında desteklenerek satın alınan makine-teçhizat, donanım, kalıp, yazılım ve benzeri taşınırınların mülkiyeti işletme tüzel kişiliğine ait olup yatırım projesi süresi içerisinde ve yatırım projesinin bitişinden itibaren başarıyla tamamlanıp tamamlanmadığına karar verilen kurul tarihinden 3 yıl sonrasına kadar;
  - Söz konusu taşınırınlar satılamaz, başka şahıs, kurum/kuruluşlara hiçbir şekilde kiralanamaz, devredilemez ve rehin gösterilemez. Ancak; KGF tarafından düzenlenmiş kefalet mektubu ile satın alınması halinde KGF tarafından kefalet karşılığı olarak söz konusu taşınırınlar üzerine rehin, bloke, hapis hakkı tesis edilebilir.

- Söz konusu taşınırlara ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz, tedbiri haciz konulması halinde durum 7 gün içinde tüm belgeleriyle birlikte işletme tarafından KOSGEB'e yazılı olarak bildirilir. Bildirimi müteakip tedbir/haciz kapsamında taşınırların mülkiyet durumu kurul tarafından değerlendirilir. İşletme tarafından bildirim yapılmaması ve uygulama birimi, izleyici ya da KOSGEB personeli tarafından bu durumun tespit edilmesi halinde destek tutarı yasal faizi ile birlikte tahsil edilir. Yapılan geri ödemeli desteklerin resmi yazı ile ödenmesi istenir. Yazının muhataba ulaştığı tarihi takip eden 7 gün içinde yasal faizi ile birlikte ödemediği takdirde teminatının nakde çevrileceği bildirilir.
- Tasfiyesi başlayan veya kapanan işletme için yukarıdaki hükümler uygulanmaz. Proje devam ediyorsa destek programının sonlandırma hükümlerine göre işlem tesis edilir. Tasfiyesi başlayan veya kapanan işletmenin durumu Projenin tamamlanması sonrasında uygulama birimine işletme tarafından ya da sorumlu personel tarafından tasfiye ve kapanmaya ilişkin sunulan bilgi ve belgeler doğrultusunda uygulama birimi tarafından değerlendirilir. Yapılan değerlendirme neticesinde, işletmenin kastı veya ağır kusuru bulunmaksızın faaliyetlerini engelleyecek nitelikte gerekçelerle kapanmasına ya da tasfiyesine ilişkin bir kanaatin oluşması durumunda; yapılan geri ödemesiz desteklerin iadesi istenmez, geri ödemeli destekler sürecine uygun olarak tahsil edilir. Aksi takdirde geri ödemesiz destekler ödeme tarihinden itibaren muaccel hale gelir ve işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsil edilir. Yapılan geri ödemeli desteklerin resmi yazı ile ödenmesi istenir. Yazının muhataba ulaştığı tarihi takip eden 7 gün içinde yasal faizi ile birlikte ödemediği takdirde teminatının nakde çevrileceği bildirilir.

Daha fazla bilgi ve sorularınız için: <https://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/mudurlukler>

2012/3305 sayılı Karar kapsamında Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi

#	Teşvik unsurları
1	Makine ve Teçhizat alımları ile Yazılım ve Gayri Maddi Hak satış ve Kiralamaları için KDV İstisnası
2	Makine ve Teçhizat alımları için ithal ise ayrıca Gümrük Vergisi Muafiyeti <ul style="list-style-type: none"> • Teşvik belgesi kapsamında otobüs, çekici (Euro normlarına uygun yeşil motoru haiz olanlar hariç), mobilya, motorbot, kamyon (off-road truck tipi karayoluna çıkması mümkün olmayan kaya tipi damperli kamyonlar hariç), transmiksler, beton santrali, forklift ve beton pompası ithal edilmesi halinde yürürlükteki İthalat Rejimi Kararında öngörülen oranlarda gümrük vergisi tahsil edilir. • Makine ve teçhizat bedelinin %5'ine kadar yedek parça, gümrük vergisi muafiyeti sağlanmaksızın ithal edilerek sabit yatırım tutarına dahil edilebilir.
3	Yatırım yeri tahsisi
4	Yıllık Kurumlar Vergisi İndirimi (Şahıs firmaları için Gelir Vergisi İndirimi) <ul style="list-style-type: none"> • Yıllık Vergi İndirimi Oranı: %90 (2017, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için %100) • Yatırıma Katkı Oranı: %50 (2017, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için %65)

#	Teşvik unsurları	Yatırım dönemi vergi indirimi	Toplam Vergi İndiriminin azami %80'i (2017, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için %100)
5	Yatırım kapsamında istihdam edilen çalışanlar için asgari ücrete tekabül eden "SGK Primi İşveren Hissesi Desteği"	<ul style="list-style-type: none"> 1., 2., 3., 4. ve 5. Bölge illerde tamamlama vizesinin yapılmasını müteakip 7 yıl (yatırım tutarına oran üst limiti yok) 6. Bölge illerde yapılan yatırımlar için tamamlama vizesinin yapılmasını müteakip 10 yıl (yatırım tutarına oran üst limiti yok)	
6	Yatırım kapsamında istihdam edilen çalışanlar için asgari ücrete tekabül eden "SGK Primi İşçi Hissesi Desteği"	<ul style="list-style-type: none"> 1., 2., 3., 4. ve 5. Bölge illerde yatırıma konu olan ürün Yüksek Teknoloji seviyesinde ise tamamlama vizesinin yapılmasını müteakip 7 yıl, diğerlerinde ise 5 yıl (yatırım tutarına oran üst limiti yok) 6. Bölge illerde yapılan yatırımlar için tamamlama vizesinin yapılmasını müteakip 10 yıl (yatırım tutarına oran üst limiti yok)	
7	Yatırım kapsamında istihdam edilen çalışanlar için asgari ücrete tekabül eden "Gelir Vergisi Stopajı Desteği" (muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin)	<ul style="list-style-type: none"> 1., 2., 3., 4. ve 5. Bölge illerde uygulanmıyor. 6. Bölge illerde yapılan yatırımlar için 10 yıl (yatırım tutarına oran üst limiti yok)	
8	Faiz/Kâr Payı Desteği	<ul style="list-style-type: none"> Asgari 1 yıl Vadeli Yatırıma Yönelik TL kredilerde 5 puan, Döviz Kredileri ve Döviz Endeksli kredilerde 2 puan Faiz indirimi (Azami indirim tutarı 50.000.000 TL (sabit yatırım tutarının azami %75'i); Bakanlıkla faiz protokolü imzalayan finansal kuruluşların listesi için tıklayınız.) Aracı kurumların uyguladıkları faiz veya kâr payı oranları, bölgelere göre belirlenen faiz veya kâr payı desteği puanının altına düştüğünde, aracı kurumun uyguladığı oran dikkate alınır. Döviz kredisi ile gerçekleştirilecek yatırımlarda faiz veya kâr payı desteği uygulaması, vade tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru dikkate alınarak yapılır. Aynı teşvik belgesi kapsamındaki yatırım için faiz veya kâr payı desteği uygulamasına yönelik olarak birden fazla aracı kurum talepte bulunamaz. Ancak, stratejik yatırımlar için faiz veya kâr payı desteği uygulamasına yönelik olarak birden fazla aracı kurum talepte bulunabilir.	

#	Teşvik unsurları		
9	İlave Teşvikler	İnşaat Giderleri için KDV İadesi	3065 sayılı KDV Kanununun Geçici 37. Maddesi ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun Geçici 37 nci Maddesi ile 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Geçici 9 uncu Maddesinin Uygulanma Süreleri Hakkında Karar (Karar Sayısı: 1950) uyarınca 2017, 2018, 2019, 2020 ve 2021 yılı süresince İnşaat İşleri kapsamında ödenen ve indirim yoluyla telafi edilemeyen KDV için iade (İmalat Sanayi yatırımları için geçerli)
		İmar ile ilgili Harçlardan İstisnalar	2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 80. Maddesi uyarınca Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında inşa edilen yapı ve tesisler aşağıdaki harçlardan müstesnadır: <ul style="list-style-type: none"> • Bina İnşaat Harcı • Yapı Kullanma İzni Harcı • Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde İmar Kanununa göre ilk kez yapılan veya istek üzerine gerçekleştirilen müteakip parselasyon işlemleri kapsamında "Parselasyon Harcı" • Verilecek ifraz ve tevhit kararları kapsamında "İfraz ve Tevhit Harcı" • Proje tasdik işlemleri kapsamında "Plan ve Proje Tasdik Harcı" • Zemin ve yol kanal açma izni verilmesi, yapım ve yıkım artığı malzeme ile toprak kazısının taşınması için belediyelerce yer gösterilmesi ve bu yerlerin tesviyesi kapsamında "Zemin Açma İzni ve Toprak Hafriyatı Harcı"
		Diğer Harçlardan İstisna	<ul style="list-style-type: none"> • 492 sayılı Harçlar Kanunu kapsamında Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yer alan <u>yatırım mallarına</u> ilişkin olarak aşağıda belirtilen kağıtlara dair işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.<ul style="list-style-type: none"> ○ Yatırım Teşvik Belgesi sahibi yatırımcılarla bu malların üreticileri ve tedarikçileri arasında düzenlenen kâğıtlar ○ Münhasıran yatırım döneminde belge kapsamındaki yatırıma yönelik <u>gayri maddi hakların kiralanması ve satın alınmasına</u> ilişkin düzenlenen kâğıtla

#	Teşvik unsurları
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Belge kapsamında <u>sabit kıymet yatırımlarının imal ve inşasına</u> yönelik düzenlenen sözleşmeler, taahhütnameler, teminatlar ve bu mahiyetteki kâğıtlar ○ Söz konusu yatırımlara yönelik <u>danışmanlık ve teknik müşavirlik hizmetlerine</u> ilişkin düzenlenen kâğıtlarla • 492 sayılı Harçlar Kanunu'nda belirtilen harçlar:<ul style="list-style-type: none"> ○ Yargı harçları ○ Noter harçları ○ Vergi Yargısı Harçları ○ Tapu ve Kadastro harçları ○ Konsolosluk harçları ○ Pasaport, ikamet tezkeresi, çalışma izni, çalışma izni muafiyeti, vize ve Dışişleri Bakanlığı tasdik harçları ○ Gemi ve liman harçları ○ İmtiyazname, ruhsatname ve diploma harçları ○ Trafik harçları
	<p>Damga Vergisi İstisnası</p> <p><u>Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin (Seri No: 60) 9. Maddesinin 11. Fıkrasının a) bendi</u> uyarınca aşağıda listelenen kâğıtlar Damga Vergisinden müstesnadır:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yer alan yatırım mallarına ilişkin olarak Yatırım Teşvik Belgesi sahibi yatırımcılarla bu malların üreticileri ve tedarikçileri arasında düzenlenen kâğıtlar • Münhasıran yatırım döneminde Yatırım Teşvik Belgesi kapsamındaki yatırıma yönelik gayri maddi hakların kiralanması ve satın alınmasına ilişkin düzenlenen kâğıtlar • Yatırım Teşvik Belgesi kapsamındaki sabit kıymet yatırımlarının imal ve inşasına yönelik düzenlenen sözleşmeler, taahhütnameler, teminatlar ve bu mahiyetteki kâğıtlar

#	Teşvik unsurları	
		<ul style="list-style-type: none"> Yatırım Teşvik Belgesi kapsamındaki yatırımlara yönelik danışmanlık ve teknik müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlenen kağıtlar
	Bina (Emlak) Vergisi Muafiyeti	Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin (Seri No: 69) 3. Maddesi uyarınca Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında inşa edilen Binalar, inşaatın sona erdiği tarihi takip eden bütçe yılından itibaren 5 yıl süre ile Bina Vergisi Muafiyetinden yararlandırılır.
	Arazi (Emlak) Vergisi Muafiyeti	Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin (Seri No: 69) 4. Maddesi uyarınca Teşvik Belgesi Yatırım kapsamında arsa alımı öngörülmesi halinde arsanın satın alınımından itibaren teşvik belgesi süresi sonuna kadar Arazi Vergisi muafiyeti uygulanır.

- Sabit Yatırım kalemleri:** <https://1drv.ms/b/s!AvA4x730I0hb7SzQfY1QQI5jLzR5> (Teşvik belgesi kapsamında yatırım harcaması olarak kabul edilen maddi olmayan duran varlıkların (marka, lisans, know-how vb.) oranı, teşvik belgesinde kayıtlı toplam sabit yatırım tutarının %50'sini aşamaz.)
- Dikkat:**
  - Teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamaları teşvik belgesi kapsamına alınmaz.
  - Yatırım Teşvik Sistemi kapsamında sağlanan desteklerden yararlanan yatırım harcamaları için diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanamaz. Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanan veya yararlanılacak yatırım harcamaları için, bu Karar kapsamındaki desteklerden yararlanmak üzere Bakanlığa müracaat edilemez. Aksi takdirde bu Karar kapsamında yararlanan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır. Ancak, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının sadece sübvansiyonlu kredi desteğinden yararlanan yatırımlar, bu Teşvik Belgesi kapsamında (varsa) faiz desteği dışındaki diğer destek unsurlarından yararlandırılabilirler.
- Finansal kiralama (leasing):** Teşvik Belgesi kapsamındaki makine-teçhizat finansal kiralama ile de temin edilebilir. Finansal kiralama yöntemiyle yapılacak yatırımlarda finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam tutarın, her bir finansal kiralama şirketi için asgari 500 bin TL olması gerekir. Finansal kiralama yöntemiyle gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmez. Finansal kiralama yöntemiyle gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeksizin yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak ithalat işlemleri yapılır. İthalat işlemleri ile ilgili olarak yatırımcı ile finansal kiralama şirketleri müteselsilen sorumludur. Yatırımcının mükellefiyetlerini yerine getirmemesi hâlinde uygulanacak olan müeyyidelerden finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata tekabül eden bölümü, kısmen veya tamamen finansal kiralama şirketlerine de uygulanabilir. Faiz desteği içeren teşvik belgelerine konu yatırımlardan finansal kiralama yöntemiyle gerçekleştirilecek olanlar için de faiz veya kâr payı ödemelerini içeren itfa planı yapılması kaydıyla aynı şartlarla faiz desteği öngörülebilir. Teşvik Belgesi kapsamında alınacak makine-teçhizat leasingli olarak tedarik edilirse hem firma hem de leasing firması için KDV oranı %1 olarak uygulanır.

- **Kullanılmış ithal makine-teçhizat ithali:** Ekonomi Bakanlığı sektörel kısıtlamaları göz önüne alarak İthalat Rejimi Kararı uyarınca ithali mümkün olan kullanılmış veya yenileştirilmiş makine ve teçhizat (karayolu nakil vasıtaları hariç) ile İthalat Rejimi Kararının 7. maddesi uyarınca ithaline izin verilen makine ve teçhizatın teşvik belgesi kapsamına alınmasını uygun görebilir.
  - [Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Eşya İthalatına İlişkin Tebliğ \(İthalat: 2020/9\)](#)
  - Ekonomi Bakanlığı sektörel kısıtlamaları göz önüne alarak "kullanılmış komple tesisin" proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda ithalini uygun görebilir.
  - Baskı, basım, matbaa, tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon yatırımlarına yönelik teşvik belgeleri kapsamında kullanılmış veya yenileştirilmiş makine ve teçhizat ithal edilemez.
  - Finansal kiralama yöntemiyle gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeksizin yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak ithalat işlemleri yapılır. İthalat işlemleri ile ilgili olarak yatırımcı ile finansal kiralama şirketleri müteselsilen sorumludur.
- **Daha fazla bilgi ve sorularınız için:** <https://www.sanayi.gov.tr/merkez-birimi/14a09761d390/diger/b81098>

2016/9495 sayılı Karar kapsamında Proje Bazlı Teşvik Belgesi

Proje bazlı olarak desteklenmesi uygun bulunan yatırımlara, aşağıdakilerden uygun görülen destekler, uygun görülen oran ve üst limitlerde sağlanabilir.

Teşvik unsuru	Açıklama
KDV İstisnası	Makine – Teçhizat alımları ile Yazılım ve Gayrimaddî Hak alım ve kiralamalarında KDV İstisnası
Gümrük Vergisi Muafiyeti	İthal Makine – Teçhizat alımlarında Gümrük vergisi Muafiyeti
Vergi İndirimi	<ul style="list-style-type: none"> • Yatırım tutarının 2 katına kadar Kurumlar Vergisi İndirimi veya 10 yıla kadar Kurumlar Vergisi İstisnası<ul style="list-style-type: none"> ○ Kurumlar Vergisi İndirimi oranı: Azami %100 (Yatırıma Katkı Oranı: Azami %200) ○ Yatırım tamamlama vizesini müteakip 3 yıl boyunca her yıl net satışların asgari %2'si kadar araştırma ve geliştirme harcaması yapıldığının Yeminli Mali Müşavir Raporu ile tevsik edilmesi halinde Vergi İndirimi Desteği, 20/8/2016 tarihli ve 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 80 inci maddesinde belirlenen azami oranları (%200) aşmamak kaydıyla, Destek Kararında belirlenen Yatırıma Katkı Oranına 5 puan ilave edilmek suretiyle uygulanır.
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	<ul style="list-style-type: none"> • 10 yıla kadar<ul style="list-style-type: none"> ○ Yatırım teşvik belgesinin düzenlenmesini müteakip, teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek yatırım ile istihdam edilenler için Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği uygulamasına yatırım döneminde başlanılabileceği için, kullanıcı

Teşvik unsuru	Açıklama
	<p>tarafından E-TUYS üzerinden Bakanlığa müracaat edilmesi ve Bakanlıkça talep edilmesi halinde ilgili belgelerin sisteme yüklenmesi gerekir. Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği uygulamasına, yatırımcıya ait bilgilerin Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesini takip eden aydan itibaren başlanır ve teşvik belgesinde belirtilen süre kadar yararlandırıldıktan sonra uygulamaya son verilir.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği uygulamasına, yatırımcı tarafından talep edilmesi ve Bakanlıkça uygun bulunması halinde yatırım tamamlama vizesinden önce de başlanabilir.
Nitelikli Personel Desteği	<ul style="list-style-type: none"> • 5 yılı geçmemek üzere aylık brüt asgari ücretin 20 katına kadar<ul style="list-style-type: none"> ○ Nitelikli Personel tanımı: Destek Kararı konusu yatırım ile istihdam edilen, yatırımın taahhüt edilen sonuçları sağlaması için gerekli nitelikleri taşıyan, sektöründe özel bilgi, birikim ve tecrübe sahibi, yatırımcı tarafından ücret karşılığı istihdam edilen yurt içi veya yurt dışından temin edilecek anahtar personel ○ Yatırım teşvik belgesinin düzenlenmesini müteakip istihdam edilen nitelikli personel için yatırımcılar tarafından Bakanlığa müracaat edilerek Nitelikli Personel Desteği talebinde bulunulması gerekmektedir. Yatırım teşvik belgesinin tamamlama vizesinin yapıldığı tarihi takip eden bir yıldan sonraki talepler değerlendirmeye alınmaz. Nitelikli Personel Desteğinden yararlanılabilmesi için, Bakanlığa ilk kez yapılacak müracaat ve Bakanlık tarafından kabul edilen nitelikli personel için yapılacak müracaatta kullanıcılar tarafından her bir nitelikli personel için E-TUYS uygulamasında yer alan tanımlı alanların doldurulması ve Bakanlıkça talep edilmesi halinde ilgili belgelerin sisteme yüklenmesi gerekir. ○ Şirket ortakları ve yönetim kurulu üyeleri ile bunların birinci ve ikinci derece kan ve kayın hısımları için nitelikli personel desteği başvurusunda bulunulamaz. ○ Nitelikli Personel Desteğinden yararlanan personel için kamu tarafından sağlanan başka bir nakdi ücret desteğinden yararlanılamaz. Diğer kamu destek programları kapsamında nakdi ücret desteğinden yararlandırılan personel için nitelikli personel desteği sağlanmaz. ○ Nitelikli personel desteği, yatırımcının müracaatına istinaden uygun görülen nitelikli personelin yatırımcıya bildirilmesini takip eden aydan başlanması ve her bir nitelikli personel için ilgili Destek Kararında belirlenen aylık azami destek tutarının aşılmaması kaydıyla, nitelikli personele ödenen net ücret kadar ödeme yapılmak suretiyle Destek Kararında belirtilen süre kadar uygulanır. Destek Kararında belirtilen toplam azami destek tutarına ulaşılması halinde nitelikli personel desteği ödemelerine son verilir. Destek ödemeleri, firma müracaatını takip eden dönemde yapılır. ○ Yatırımcının mevcut çalışanlarından sadece teşvik belgesi kapsamı yatırım için istihdam edileceği beyan edilen personel de nitelikli personel kapsamında değerlendirilebilir.

Teşvik unsuru	Açıklama
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nitelikli personelin teşvik belgesi kapsamı yatırım için tam süreli çalıştığı en son ayı müteakip bu personel için destek uygulamasına son verilir. Destek uygulaması kapsamındaki nitelikli personelin iş akdinin feshi veya diğer nedenlerle uygulama kapsamından çıkartılması halinde, bu personelin yerine aynı personel veya bir başka personelin uygulamaya dahil edilebilmesi için yukarıda belirtilen şekilde Bakanlığa müracaat edilmesi gerekmektedir. Bakanlıkça uygun görülmesi durumunda, sistem dışına çıkartılan ilk personelin uygulama kapsamına alındığı tarihte alınarak kalan süre kadar yeni nitelikli personel için destek uygulamasına devam edilebilir. ○ Nitelikli Personel Desteği, ödeme dönemleri, Şubat, Mayıs, Ağustos ve Kasım aylarıdır.
Enerji Desteği	<ul style="list-style-type: none"> • Enerji desteği, kısmen işletmeye geçildiğinin tespit edildiği veya tamamlama vizesinin yapıldığı ayı takip eden aydan itibaren Destek Kararında belirlenen oran ve süre aşılmamak kaydı ile azami destek tutarına ulaşmaya kadar uygulanır. Destek uygulamasına, kısmen işletmeye geçildiğinin tespit edildiği veya tamamlama vizesinin yapıldığı ayı takip eden ayda düzenlenen faturanın ilk okuma tarihinden itibaren başlanır ve Destek Kararında belirtilen süre kadar uygulama yapılır. Destek Kararında belirtilen azami destek tutarına ulaşılması halinde Enerji Desteği ödemelerine son verilir.<ul style="list-style-type: none"> ○ Kısmen işletmeye geçildiğinin yerinde tespit edilmesi halinde gerçekleşen makine ve teçhizat tutarının yatırım teşvik belgesinde öngörülen makine ve teçhizat tutarına oranı nispetinde Enerji Desteği kullanılabilir. Kısmen işletmeye geçişe ilişkin tespit işlemi azami yılda bir defa yapılabilir ve yatırım tamamlama vizesinden önce yararlanılabilecek toplam Enerji Desteği tutarı Destek Kararında belirlenen azami Enerji Desteği tutarının %50'sini geçemez. • Enerji desteğinden yararlanılabilmesi için kısmen işletmeye geçildiğinin Bakanlıkça görevlendirilen en az iki eksper tarafından yerinde tespit edildiğine ilişkin ekspertiz raporunun onaylanması ile yatırım harcamalarına ilişkin yeminli mali müşavir raporunun Bakanlığa gönderilmesi veya yatırım tamamlama vizesi yapılmasını müteakip Bakanlığa yapılacak müracaatta kullanıcılar tarafından E-TUYS uygulamasında yer alan tanımlı alanların doldurulması ve Bakanlıkça talep edilmesi halinde ilgili belgelerin sisteme yüklenmesi gerekir. • Enerji Desteği ödemeleri, uygun görülen yatırımcılara talebin yapıldığı ayı takip eden dönemde yapılır. • Enerji Desteği ödemesi, nakliye, iletim, dağıtım, vergi, fon ve benzeri harcamalar hariç olmak üzere enerjinin temin edildiği kurum veya kuruluşlarca düzenlenmiş ve bedeli peşin olarak fatura döneminde ödenmiş enerji tüketim harcaması esas alınarak yapılır. • Enerji Desteğinden faydalanması öngörülen yatırım için müstakil sayaç kullanılması gerekmektedir. Ancak, aynı sayaçtan enerji kullanan tesislerin bir kısmının Destek Kararı kapsamı yatırımla ilgili olmaması ve enerji tüketimi yönünden ayrılmasının da mümkün olmaması durumunda anılan sayacın, teşvik belgesi kapsamı yatırıma başlama tarihinden önceki aydan başlamak üzere geriye doğru bir yıllık enerji tüketim miktarı ve tüketim ortalaması ilgili dağıtım şirketi aracılığıyla tevsik edilir. Mevcut

Teşvik unsuru	Açıklama
	tüketim olarak kabul edilen bu tüketim ortalaması üzerinde yapılan enerji tüketim miktarına isabet eden tutarın belirlenmiş oranı Enerji Desteği olarak ödenir.
Faiz veya Kâr Payı desteği	<ul style="list-style-type: none"> Faiz/Kâr Payı desteği üst limiti: Faiz/Kâr Payı oranının azami %80'i Faiz/Kâr Payı desteğinden yararlanılabilecek yatırım tutarı üst limiti: Sabit yatırım tutarının azami %80'i Faiz Protokolünü imzalayan Bankalar ve Finansal Kiralama Kuruluşları: https://www.sanayi.gov.tr/destek-ve-tesvikler/yatirim-tesvik-sistemleri/md0803011615 Yurtdışında yerleşik aracı kurumlardan kullanılacak en az bir yıl vadeli yatırım kredileri veya yatırım finansmanı için yeminli mali müşavir raporu veya krediye aracılık eden yurt içindeki bankanın bildirimleri çerçevesinde faiz veya kâr payı desteği uygulanabilir. Yurtdışında yerleşik aracı kurumlardan kullanılan yatırım kredileri veya yatırım finansmanına ilişkin faiz veya kâr payı desteği uygulanabilmesi için, kredinin veya finansmanın teşvik belgesi kapsamı yatırım için kullanıldığının tespitini, kullanım bilgilerini ve vadesi gelmemiş ödemeleri ihtiva eden itfa planını da içeren yeminli mali müşavir raporunun veya krediye ya da finansmana aracılık eden yurt içindeki bankanın talebinin, E-TUYS uygulaması üzerinden yüklenmesi ve Bakanlıkça yapılacak değerlendirme sonucunda talebin uygun görülmesi gerekmektedir. Yurtdışında yerleşik aracı kurumlardan kullanılan ve Bakanlıkça uygun görülen yatırım kredilerine ya da yatırımın finansmanına ait ana para, faiz veya kâr payının itfa planında belirtilen vadesinde ödenmesini müteakip, buna ilişkin yeminli mali müşavir raporunun veya krediye ya da finansmana aracılık eden banka tarafından hazırlanacak faiz veya kâr payı desteği talep çizelgesinin vadeyi takip eden on işgünü içerisinde E-TUYS uygulaması üzerinden sisteme yüklenmesi gerekmektedir. Bakanlıkça yapılacak değerlendirme sonucunda uygun görülenlerle ilgili faiz veya kâr payı desteği ödemeleri, vadeyi takip eden ödeme döneminde yapılır. Dış kredi ile gerçekleştirilecek yatırımlarda faiz veya kâr payı desteği ödemesi, vade tarihindeki TCMB döviz satış kuru dikkate alınarak yapılır.
Belirli süre ve miktarda Kamu Alım Garantisi	
Yatırım yeri tahsis	
Projenin gerektirdiği durumlarda Altyapı desteği	
Kanunlarla getirilen izin, tahsis, ruhsat, lisans ve tesciller ile diğer yasal ve idari süreçlerde kolaylaştırıcı düzenleme yapılması	
Yatırım yeri tahsis	
Hibe Desteği	<ul style="list-style-type: none"> Hibe desteğinden yararlanabilmesi için Bakanlığa yapılacak müracaatta kullanıcılar tarafından E-TUYS uygulamasında yer alan tanımlı alanların doldurulması ve Bakanlıkça talep edilmesi halinde ilgili belgelerin sisteme yüklenmesi gerekir. Hibe desteği ödemesi, ilk müracaat ile her bir müracaat tarihinden sonraki altı ayın tamamlanmasını müteakip yapılacak müracaatlara istinaden, makine ve teçhizat yatırımlarına ilişkin gerçekleştirmeleri gösteren yeminli mali müşavir raporu esas

Teşvik unsuru	Açıklama
	<p>alınarak gerçekleşen makine ve teçhizat tutarının %25'ini geçmemek üzere Destek Kararında belirtilen oranda ve azami destek tutarına ulaşıncaya kadar, talebin yapıldığı ayı takip eden dönemde yapılır.</p> <ul style="list-style-type: none"> Hibe Desteği, ödeme dönemleri, Şubat, Mayıs, Ağustos ve Kasım aylarıdır.

Program kapsamında ilan edilen çağrılara başvuru yapmaya dair karar alırken dikkate alınması gereken kritik hususlar

Kritik husus	İlgili mevzuat hükmü
Asgari Ar-Ge ve/veya Sabit Yatırım Harcaması toplam tutarı şartı	MAKİNE SEKTÖRÜ ÇAĞRI DUYURUSU 7.Başvurusu yapılan yatırım projelerinin toplam proje büyüklüğü (proje kapsamında öngörülen AR-GE ve yatırım harcamalarının toplam tutarı) 10 Milyon TL'den daha az olamaz.
Ar-Ge Aşaması (Proje teklifleri Ar-Ge çalışması içerebilir; ancak şart değil doğrudan yatırım projeleri de desteklenmektedir.)	TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ PROGRAMI UYGULAMA ESASLARI TEBLİĞİ Başvuruların değerlendirilmesi MADDE 13 – (6) Yatırımcı firma, değerlendirme süreci içerisinde proje komisyonu tarafından proje sunumuna davet edilir. Proje sunumuna projenin sektörü ve konusuna göre Bakanlık sektör uzmanları, bağımsız değerlendiriciler ve/veya akademisyenler davet edilebilir. Proje sunumu esnasında firmadan ilave bilgi ve belgeler istenebilir. AR-GE ihtiyacı bulunan ve TÜBİTAK değerlendirme sürecinde AR-GE desteklerinden yararlandırılmaları uygun bulunmayan projeler için, ihtiyaç duyulan AR-GE faaliyetlerinin yatırımcı firmanın kendi kaynaklarıyla karşılanma imkân ve planını içeren ek AR-GE finansman raporu istenir. (10) Komite tarafından desteklenmesine karar verilen projeler için tanımlanan yatırım destekleri, varsa AR-GE sürecinin TÜBİTAK destekleri ve/veya yatırımcı firmanın kendi kaynaklarıyla başarıyla tamamlandığının TÜBİTAK tarafından onaylanmasını müteakiben yürürlüğe girer. Yatırıma başlama sürecinde KOBİ vasfını yitiren firmalar için daha önce tanımlanan KOSGEB destekleri uygulanmaz. (11) Proje kapsamında AR-GE faaliyetinin sadece tamamlayıcı veya geliştirici mahiyette yapılmasının öngörüldüğü özel durumlarda, Komite tarafından uygun görülmesi halinde proje fizibilitesinde sunulan eş zamanlı AR-GE ve yatırım süreçleri takvimi dahilinde olmak kaydıyla AR-GE faaliyetleri tamamlanmadan yatırım süreci desteklerinin sağlanmasına başlanabilir. Bu gibi durumlarda, proje kapsamında yapılması hedeflenen yatırımların sadece AR-GE faaliyetinin başarıyla tamamlanması halinde yapılması öngörülen kısmına, AR-GE faaliyetinin başarıyla tamamlandığının TÜBİTAK tarafından onaylanmasını müteakiben başlanır. Destek unsurları MADDE 14 –

Kritik husus	İlgili mevzuat hükmü
	<p>(1) Bu Program kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için projelerin ihtiyaçlarına göre, AR-GE destekleri ve yatırım destekleri birbirini tamamlayıcı bir şekilde tek pencere uygulaması çerçevesinde tanımlanır.</p> <p>(2) Bu Program kapsamında desteklenmesine karar verilen projeler; ilgili TÜBİTAK destek programı kapsamında TÜBİTAK tarafından, KOSGEB Stratejik Ürün Destek Programı kapsamında KOSGEB tarafından, 2012/3305 sayılı Karar veya 2016/9495 sayılı Karar hükümleri çerçevesinde Bakanlık tarafından sağlanan desteklerden yararlandırılabilir.</p> <p>(3) İkinci fıkrada belirtilen destekler, KOSGEB, TÜBİTAK ve Bakanlık tarafından ilgili kurumların kendi mevzuatı çerçevesinde uygulanır. Projelerin hangi destek unsurlarından yararlandırılacağı ise ilgili mevzuatta yer alan sınır ve koşullar çerçevesinde kalmak kaydıyla Komite tarafından belirlenir. Komitenin destek kararları KOSGEB, TÜBİTAK ve Bakanlık yatırım teşvikleri açısından bağlayıcı niteliktedir.</p> <p>Program kapsamında sağlanacak TÜBİTAK destekleri</p> <p>MADDE 16 –</p> <p>(1) Program kapsamında AR-GE destekleri TÜBİTAK tarafından ilgili TÜBİTAK destek programı çerçevesinde sağlanır.</p> <p>(2) Kesin başvurusu tamamlanmış projelerden AR-GE ihtiyacı olanlar, ilgili mevzuatında öngörülen usul ve esaslar çerçevesinde TÜBİTAK tarafından değerlendirmeye tabi tutulur. TÜBİTAK tarafından AR-GE desteği sağlanabilecek projeler, program yönetim ofisine bildirilir. Komite, TÜBİTAK'ın olumlu görüş verdiği projelerden bir kısmı veya tamamı için AR-GE desteği kararı alabilir.</p> <p>(3) TÜBİTAK'ın AR-GE desteği sağlamayı uygun bulmadığı projeler için TÜBİTAK destekleri Komite tarafından tanımlanamaz. Ancak Komite, ihtiyaç duyulan AR-GE faaliyetlerinin yatırımcı firmanın kendi kaynaklarıyla yürütüleceğinin taahhüt edilmesi kaydıyla Program kapsamındaki diğer destek unsurlarının kullanılmasına karar verebilir.</p>
<p>Proje Paydaşı (ürünün alıcısı/alıcıları) bulunması şartı</p> <p>(bazı durumlarda Pazar Potansiyeli olması yeterli)</p>	<p>TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ PROGRAMI UYGULAMA ESASLARI TEBLİĞİ</p> <p>MADDE 3 –</p> <p>Tanımlar</p> <p>r) Proje paydaşı: Program kapsamında yatırımı gerçekleştirilecek olan ürünü satın almak niyetiyle yatırımcıyla işbirliği yapan kamu kurum/kuruluşu veya Türkiye’de yerleşik orta veya büyük ölçekli işletme</p> <p>Proje paydaşı</p> <p>MADDE 9 –</p> <p>(1) Program kapsamında desteklerden yararlanacak yatırımcının, bir veya daha fazla proje paydaşı ile işbirliği yapması beklenir. Proje paydaşının, üretilecek ürün hakkında teknik yönlendirme kapasitesi ve satın alma talebine sahip olması gerekir. Başvuru sahibi ile proje paydaşları arasında, paydaşın öncelikli ürünü satın almaya ilişkin iradesi ve niyetini belirttiği uzlaşma protokolü, Program Portalında</p>

Kritik husus	İlgili mevzuat hükmü
	<p>yayınlanan uzlaşma protokolü ve paydaş beyan formunun doldurulması suretiyle imzalanır. Proje paydaşının kamu kurum/kuruluşu olması halinde uzlaşma protokolü sunulması gerekli olmayıp paydaştan öncelikli ürünü satın alabileceğine ilişkin niyetini gösterir yazı alınması yeterlidir.</p> <p>(2) Proje paydaşından aşağıdaki katkıları sunması beklenir:</p> <ol style="list-style-type: none"> Proje kapsamında üretilecek öncelikli ürünü satın almaya ilişkin irade ve niyet beyanı. Proje süresince işletmeye teknik ve mali açıdan rehberlik yapılması. İşletmenin öngördüğü faaliyetlerin gerçekleştirme durumunun izlenmesi. Öncelikli ürünün belirlenen standart ve spesifikasyonlara uygun şekilde üretildiğinin takip edilmesi. İşletmenin proje süresince karşılaşılabileceği zorluklara ortak çözümler üretilmesi. <p>(3) Başvuru sahibi ile proje paydaşı arasındaki işbirliği, Komitenin destek değerlendirmesinde bir puanlama kriteri olarak dikkate alınır.</p> <p>Başvuruların değerlendirilmesi</p> <p>MADDE 13 –</p> <p>i) Proje paydaşının uzlaşma protokolü sunarak projeye dahil olması veya ürünün niteliği dolayısıyla nihai tüketim mallarının bir kısmında olduğu gibi çok alıcılı ve parçalı veya sermaye mallarının bir kısmında olduğu gibi <u>süreklilik arz etmeyen talep yapısının bulunması gibi nedenlerle bir proje paydaşının projeye dahil edilemediği durumda proje kapsamında öngörülen standart ve spesifikasyonlara göre üretilecek ürünün yeterli pazar potansiyeline sahip olması</u></p>
<p>Proje Fizibilitesi şartı (firmanın mevcut kapasitesi ve yatırım sonrası oluşacak kapasitenin kıyaslamalı olarak anlatılması gerekli)</p>	<p>TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ PROGRAMI UYGULAMA ESASLARI TEBLİĞİ</p> <p>Başvuru</p> <p>MADDE 10 –</p> <p>(7) Ön başvuru sonrasında kesin başvuru yapmaya davet edilen firma, çağrı planlarında öngörülen takvim dâhilinde, proje fizibilitesi ve bağımsız değerlendirme raporunun yanı sıra Program Portalında yayınlanacak diğer bilgi ve belgeler ile kesin başvurusunu tamamlar.</p> <p>Proje fizibilitesi</p> <p>MADDE 11 –</p> <p>(1) Her bir proje başvurusu için proje fizibilitesi sunulması zorunludur. Proje fizibilitesinde;</p> <ol style="list-style-type: none"> İşletmenin mevcut durumu, İşletmenin organizasyon yapısı, yönetim ve insan kaynakları,

Kritik husus	İlgili mevzuat hükmü
	<p>c) Şayet varsa proje paydaşının bilgileri ve projeye sağlaması öngörülen katkılar, ç) Projenin tanımı ve kapsamı, d) İhtiyaç analizi, e) Pazar analizi, f) Proje yeri ve uygulama alanı, g) Projenin uygulama planı ve takvimi, ğ) Şayet varsa AR-GE süreci tasarımı, h) Yatırım süreci tasarımı, ı) AR-GE ve yatırım sürecinin eş zamanlı devam etmesinin öngörüldüğü özel durumlarda detaylı eş zamanlı AR-GE ve yatırım süreçleri takvimi, i) Yatırım tutarı ve yıllara dağılımı, j) Üretim ve satış programı, k) Projenin finansman kaynakları, l) Program kapsamında talep edilen destek unsurları, m) Risk analizi, n) GZFT (güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar, tehditler) analizi, bölümlerine yer verilmesi zorunludur.</p>
Bağımsız Değerlendirme Raporu şartı	<p>TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ PROGRAMI UYGULAMA ESASLARI TEBLİĞİ</p> <p>Başvuru MADDE 10 – (7) Ön başvuru sonrasında kesin başvuru yapmaya davet edilen firma, çağrı planlarında öngörülen takvim dâhilinde, proje fizibilitesi ve bağımsız değerlendirme raporunun yanı sıra Program Portalında yayınlanacak diğer bilgi ve belgeler ile kesin başvurusunu tamamlar.</p> <p>Bağımsız değerlendirme raporu MADDE 12 –</p>

Kritik husus	İlgili mevzuat hükmü
	<p>(1) Bakanlık tarafından yetkilendirilen bağımsız danışmanlık firmalarından biri tarafından hazırlanacak olan bağımsız değerlendirme raporunun çağrı planında öngörülen süre içerisinde Program Portalına yüklenmediği proje başvuruları detaylı değerlendirmeye tabi tutulmaksızın reddedilmiş kabul edilir.</p> <p>(2) Bağımsız değerlendirme raporu hazırlanırken bağımsız danışmanlık firması tarafından yatırımcı firmanın yerinde incelemesinin yapılması zorunludur.</p> <p>(3) Bağımsız değerlendirme raporunda;</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Proje fizibilitesinde yer alan verilerin tutarlılığının değerlendirilmesi, b) Firmanın mali yetkinlik ve teknik yetkinlik açısından projenin gerekliliklerini karşılayabilme düzeyi, c) Üretilmesi öngörülen ürünü üretmek amacıyla proje kapsamında kurulacak yatırım tesisinin üretime geçmesini müteakiben bu tesisin on yıl süresince sağlayacağı öngörülen cari yıl fiyatlarına göre hesaplanan toplam katma değer katkısı analizi, ç) Üretilmesi öngörülen ürünün dünya ve Türkiye piyasalarındaki gelişim potansiyelinin geçmiş dünya ve Türkiye ticareti verilerinde gözlenen eğilimler üzerinden değerlendirilmesi, <p>bölümlerine yer verilmesi zorunludur.</p> <p>(4) Bağımsız değerlendirme raporunda yatırımcının talebi veya bağımsız danışmanlık firmasının projenin değerlendirilmesi açısından gerekli görmesi halinde ek bölümlere yer verilebilir.</p> <p>(5) Komite tarafından TÜBİTAK AR-GE süreci desteklerinden yararlandırılması kararlaştırılan projeler için bağımsız değerlendirme raporunun maliyeti AR-GE süreci desteklerinin fiilen sağlanmaya başlamasını müteakiben ilgili mevzuatta belirlenen limitler dahilinde TÜBİTAK tarafından karşılanır. ARGE ihtiyacı bulunmayan ve KOSGEB desteklerinden yararlandırılması kararlaştırılan projeler için bağımsız değerlendirme raporunun maliyeti KOSGEB desteklerinin fiilen sağlanmaya başlamasını müteakiben ilgili mevzuatta öngörülen geri ödemesiz destek oranı nispetince KOSGEB tarafından karşılanır. Komite tarafından desteklenmesi uygun görülmeyen projeler ile sadece Bakanlık desteklerinden yararlandırılması kararlaştırılan projeler için bağımsız değerlendirme raporunun maliyeti karşılanmaz.</p> <p>(6) Bu maddenin uygulamasına ve bağımsız danışmanlık firmalarının yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.</p>
<p>Değerlendirmelerde yapılacak puanlamalarda dikkate alınan kriterler</p> <p>(tüm kriterlerin sağlanması zorunlu olmamakla birlikte 100 üzerinden asgari 70 puan alınması gerekli)</p>	<p>TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ PROGRAMI UYGULAMA ESASLARI TEBLİĞİ</p> <p>Başvuruların değerlendirilmesi</p> <p>MADDE 13 –</p> <p>(1) Kesin başvurusu öngörülen takvim içerisinde eksiksiz tamamlanan projeler değerlendirmeye tabi tutulur.</p>

Kritik husus	İlgili mevzuat hükmü
	<p>(7) Bu maddede belirtilen inceleme ve değerlendirmeler neticesinde hazırlanan raporlar, proje komisyonları tarafından Komite değerlendirmesine sunulur. Komite, başvuruda bulunulan projelerin;</p> <ol style="list-style-type: none"> Ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayabilme, Ülkemizde üretim kapasitesi yetersiz olan ürünlerde arz güvenliğini sağlayabilme, Ülkemizin teknoloji açığı olan alanlarda teknoloji kapasitesini geliştirme, Dış ticaret açığı verilen alanlarda ithalat bağımlılığını azaltma, Yüksek katma değerli olma, Ülkemizde üretimi olmayan yeni nesil teknolojiler kullanılarak üretim yapılmasını sağlayabilme, Farklı sektörlerde ülkemize rekabet gücü kazandırabilme, Etkileşimde olduğu sektörlerde teknolojik dönüşümü hızlandırma ve bu sektörlerin gelişimine katkı sağlayabilme, Yenilikçi ve AR-GE'ye dayalı yatırım olma, Cari işlemler dengesini olumsuz etkileyen ve hammadde sıkıntısı yaşanan sektörlerde gerçekleştirilecek yüksek katma değerli işlenmiş ürünlerin üretimine yönelik yatırım olma, Ülkemizin hammadde potansiyelinin değerlendirilmesine olanak sağlayan entegre üretime yönelik yatırım sağlıyor olma, Proje paydaşının uzlaşma protokolü sunarak projeye dahil olması veya ürünün niteliği dolayısıyla nihai tüketim mallarının bir kısmında olduğu gibi çok alıcılı ve parçalı veya sermaye mallarının bir kısmında olduğu gibi süreklilik arz etmeyen talep yapısının bulunması gibi nedenlerle bir proje paydaşının projeye dahil edilemediği durumda proje kapsamında öngörülen standart ve spesifikasyonlara göre üretilecek ürünün yeterli pazar potansiyeline sahip olması, <p>niteliklerini dikkate alarak Program Portalında yayınlanan proje değerlendirme formu üzerinden puanlama yapmak suretiyle projelerin sıralamasını yapar. Komite, bu niteliklerin yanı sıra <u>program destek bütçesi, pazar doygunluğu, katma değer katkısı gibi kısıtlar çerçevesinde önceliklendirme yapmak suretiyle</u> desteklenecek projelerin sayısını, 100 üzerinden 70 puanın altında puanı olan projeler desteklenmemek kaydıyla belirleyebilir.</p>
Yatırımla kurulacak tesisin üreteceği ürünün oluşturacağı Katma Değer Katkısı	<p>TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ PROGRAMI UYGULAMA ESASLARI TEBLİĞİ</p> <p>Tanımlar</p> <p>MADDE 3 –</p> <p>1) Katma değer katkısı: Proje kapsamında yapılan yatırım sonucunda üretime geçen tesise özel olarak Program Portalından yayınlanan katma değer formunun doldurulması suretiyle yıllık bazda hesaplanan tutarı</p>

Kritik husus	İlgili mevzuat hükmü
	<p>Başvuruların değerlendirilmesi</p> <p>MADDE 13 –</p> <p>(9) Komite, destekleme kararı verilen projeler için hangi destek unsurlarının tanımlanacağına ve ilgili mevzuatta yer alan sınır ve koşullar çerçevesinde kalmak kaydıyla destek unsurlarının miktar ve sürelerine, proje süreci boyunca sağlanacak toplam destek tutarına ilgili mevzuat çerçevesinde karar verir. <u>Proje kapsamında sağlanacak toplam destek tutarı, proje kapsamında üretilmesi öngörülen ürünü üretmek amacıyla kurulacak yatırım tesisinin üretime geçmesini müteakiben bu tesisin on yıl süresince sağlayacağı öngörülen cari yıl fiyatlarına göre hesaplanan toplam katma değer katkısının yüzde ellisinden ve proje kapsamında yapılması öngörülen AR-GE ve yatırım harcamalarının toplam tutarından fazla olamaz.</u> TÜBİTAK tarafından AR-GE desteklerinden yararlandırılmaları uygun bulunmayan projeler için Komite tarafından sadece Bakanlık ve/veya KOSGEB desteklerini içeren destek paketi tanımlanabilir.</p>

Diğer Önemli Hususlar

- Başvuru yapmadan önce [Uygulama Esasları Tebliği](#) ile [Çağrı Planının](#) incelenmesi tavsiye edilmektedir.
- Başvuru işlemleri Program Portalı üzerinden, firmalar adına yetkilendirilmiş gerçek kişiler tarafından yürütülecek olup, gerçek kişilerin firmalar adına yetkilendirme işlemleri, [Yatırım Teşvik Belgesi İşlemlerinin Elektronik Ortamda Yürütülmesine İlişkin Yetkilendirme Tebliği](#)'nin 5. maddesinde sayılan ve örneği [çağrı duyurusuyla](#) ilgili dokümanlar kısmında sunulan yetkilendirme belgelerinin ıslak imzalı hallerinin ön başvuru sürecinde elektronik olarak sisteme yüklenmesiyle yapılacaktır. E-TUYS sisteminde ilgili firma adına süresi devam eden yetkilendirmesi bulunan gerçek kişilerin ayrıca yetkilendirme işlemi yapması gerekmemektedir. Program Portalı (E-TUYS) Yetkilendirilmesi yeni yapılan kişilerin program sürecinde kesin başvuru işlemlerini sürdürebilmeleri için Ön Başvuru süresinin bitimini müteakiben en geç 15 gün içerisinde ıslak imzalı belgelerin aslının Program Yönetim Ofisine posta yoluyla ulaştırılması gerekir.
- Komite, izleme sürecinde sunulan bilgilere istinaden Proje Paydaşının projeden çekilmesi, yeni bir Paydaş bulunamaması, projenin Pazar Potansiyelinden yoksun hale gelmesi, yatırımcı firmanın öngörülen hedefleri gerçekleştirmemesi gibi nedenlerle projenin istenen hedeflere ulaşma imkanının kalmadığının değerlendirildiği durumlarda re'sen proje bazında sonlandırma kararı almaya yetkilidir. 2012/9495 sayılı Karar kapsamında Proje Bazlı Teşviklerden yararlandırılan projeler için sonlandırma kararı Cumhurbaşkanının onayına sunulur.
- Proje kapsamında sağlanacak toplam destek tutarı, proje kapsamında üretilmesi öngörülen ürünü üretmek amacıyla kurulacak yatırım tesisinin üretime geçmesini müteakiben bu tesisin 10 yıl süresince sağlayacağı öngörülen cari yıl fiyatlarına göre hesaplanan Toplam Katma Değer Katkısının %50'sinden ve proje kapsamında yapılması öngörülen AR-GE ve yatırım harcamalarının toplam tutarından fazla olamaz. Yatırımın tamamlanmasını müteakiben 10 yıl süresince kurulan yatırım tesisinin sağladığı Toplam Katma Değer Katkısı düzeyi firma tarafından yıllık bazda yeminli mali müşavir raporuyla hesaplatılarak izleyen yılın ilk izleme dönemi içerisinde Program Yönetim Ofisine sunulur. 10 yıllık işletme döneminde elde edilmesi beklenen toplam katma değer katkısı düzeyinin, proje kapsamında başlangıçta hedeflenen 10 yıllık toplam katma değer katkısı düzeyinin güncel değerinden yüzde elli oranında az olduğunun veya yatırımcı firmaya sağlanan toplam destek düzeyinin güncel değerinin, 10 yıllık işletme döneminde elde edilmesi beklenen toplam katma değer katkısı düzeyinin yüzde ellisini aştığının tespit edilmesi durumunda, yatırım sonrası destek sürecinde sağlanmakta olan Bakanlık destekleri Komite tarafından sonlandırılır.

- Projelerde revizyon:
  - Yatırımcı firma, yatırım süreci içerisinde KOSGEB ve Bakanlık tarafından desteklenmekte olan yatırım kısımlarının her biri için en fazla üçer defa revizyon talebinde bulunabilir. Revizyon talebi Program Portalı üzerinden yapılır.
  - Yatırımcı firma, yatırım sürecindeki revizyon talebini en erken yatırım sürecindeki ilk izleme döneminden sonra, en geç ise son izleme döneminden 2 ay öncesine kadar program yönetim ofisine yapabilir.
  - AR-GE süreci desteklerinden yararlanmakta olan projeler için AR-GE sürecine ilişkin revizyon talebi doğrudan TÜBİTAK tarafından karara bağlanarak program yönetim ofisine bildirilir. Program yönetim ofisi tarafından AR-GE süreci açısından yapılan revizyona göre yatırım sürecine ilişkin proje takvimi de revize edilerek proje komisyonu incelemesine sunulur. AR-GE sürecine ilişkin yapılan revizyonlara bağlı olarak yatırım sürecinde yapılan revizyonlar, firmanın yatırım süresi boyunca talep etme hakkı bulunan revizyon sayısı kapsamı dışında değerlendirilir.
  - Yatırım süreci desteklerinden yararlanmakta olan projeler için, Bakanlık tarafından sağlanan desteklere dayanak teşkil eden yerli makine listesinin ve ithal makine listesinin değiştirilmesine veya bu listelerde yer alan makinelerin finansal kiralama yoluyla temin edilmesine ilişkin talepler, bu listelerin her biri için ilk defa onaylanan listeye kıyasla makinelerin toplam tutarı %25'i aşan oranda değişime uğramadığı sürece revizyon olarak kabul edilmez. Ayrıca firma künyesine ilişkin değişiklik talepleri de revizyon olarak kabul edilmez. Bu fıkrada belirtilen sınır içerisinde kalan makine listesi değişikliği talepleri ve firma künyesi değişikliğine ilişkin talepler ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde Genel Müdürlük tarafından sonuçlandırılır. Ancak bu kapsamda yapılan değişikliklerin program yönetim ofisine bildirilerek proje dosyasına eklenmesi zorunludur. Yatırım süreci desteklerinden yararlanmakta olan projeler için burada tanımlanmış değişiklikler haricindeki değişiklikleri içeren revizyon talebi, revizyonun KOSGEB tarafından desteklenmekte olan yatırım süreçlerini de kapsamaması halinde ilgili süreçlerin KOSGEB tarafından incelenmesini tamamlanmasını müteakiben, Program Yönetim Ofisi aracılığıyla proje komisyonu incelemesine sunulur. Yatırımcı firma revizyon sürecinde proje komisyonu tarafından projenin ilerlemesine ilişkin görüşlerini belirtmek üzere proje sunumuna davet edilir.
  - Proje komisyonu tarafından revizyon talebine ilişkin görüş oluşturularak Komiteye sunulur.
  - AR-GE ihtiyacı bulunan projeler için, AR-GE faaliyetlerinin başarıyla tamamlandığının TÜBİTAK tarafından onaylanmasını müteakiben firmanın talebi olmasa dahi öngörülen yatırım süreci Proje Komisyonu tarafından güncel verilere göre yeniden değerlendirilerek revizyon ihtiyacı bulunup bulunmadığı konusunda görüş oluşturularak Komiteye sunulur. Komitenin AR-GE faaliyetlerinin tamamlanmasını müteakiben verdiği revizyon kararı firmanın yatırım süresi boyunca talep etme hakkı bulunan revizyon sayısı kapsamı dışında değerlendirilir.
  - Revizyon yapılmasının öngörüldüğü durumlarda, sağlanması öngörülen 10 yıllık Toplam Katma Değer Katkısı hedefi de revizyon kapsamında yapılması öngörülen değişiklikler dikkate alınarak yatırımcı firma tarafından revize edilir.
- 2012/3305 sayılı Karar kapsamında süresi devam eden yatırım teşvik belgeleri için Program kapsamındaki desteklerden yararlanmak üzere başvuru yapılamaz. Ayrıca, 2012/3305 sayılı Karar ve/veya 2016/9495 sayılı Karar kapsamındaki diğer uygulamalar için Bakanlığa başvurulması halinde Programa başvuru yapılamaz.

Daha fazla bilgi ve sorularınız için:

Telefon:

- (312) 295 01 98
- (312) 295 01 80
- (312) 295 01 77
- (312) 295 01 83
- (312) 295 01 81

e-posta: hamle@sanayi.gov.tr